Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 10, juli 1994

Indhold s. 2

Foreningsprogrammer

F.02 Slægts- og lokalhistorisk Forening for **Grindsted** og Omegn s. 9-10
F.04 Slægtshistorisk Forening for **Hjørring** og Omegn s. 10-11
F.07 Slægtshistorisk Forening **Odense** s. 11
F.08 Slægts- og Egnshistorisk Forening i **Randers** s. 12
F.10 **Trekantområdets** Slægtshistoriske Forening s. 12-13
F.11 Slægtshistorisk Forening **Vestsjælland** s. 13
F.12 Slægtshistorisk Forening for **Viborg** og Omegn s. 14-15
F.13 Slægtshistorisk Forening **Århus** s. 15-16
F.15 Slægtshistorisk Forening for **Aalborg**egnen s. 16-18
F.16 Egns- og Slægtshistorisk Forening **Holstebro** s. 18-19
F.19 Slægtshistorisk Forening for **Bølling-Nr. Horne herreder** s. 19
F.20 **Haderslev** Slægtsforsknings Forening s. 19-20
F.22 Slægtshistorisk Forening **Korsør** s. 20-21
F.24 **Roskilde**egnens Selskab for Genealogi og Personalhistorie s. 21
F.25 Slægtshistorisk Forening for **Sydsjælland** s. 21-22
F.27 Slægtshistorisk Selskab for **Østsjælland** s. 22-23
F.29 **Silkeborg** Slægtshistoriske Forening s. 23
F.30 **Amager** Slægtshistoriske Forening s. 23-24
F.31 **Ry** Slægtshistoriske Forening s. 24-25
F.32 **Sydkystens** Slægtshistoriske Forening s. 25
F.34 **Hvidovre** Slægtsforskere s. 25-26
Øvrige programmer:
Herning, Kolding, København og Brønderslev s. 26-27

SLÆGTEN (ISSN 0905-7064) udgives af Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger, p.t. 1. jan. og 1. juli. Red.: Anton Blaabjerg, Birgit Øskov og Peter Kudsk.
- Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler eller større dele deraf dog kun efter tilladelse.

Indhold

- Red., eksp. og betaling s. 2
- SSFs årsmøde 1994 s. 3-6
- SSFs weekendkursus 1993 s. 6-7
- Nordisk Konference 1996 s. 7
- SSFs bestyrelse og medlemsforeninger s. 7-9
- Programmer, se forsiden s. 9-27
- Slægtsforskertræf 1994, i Haderslev s. 27
- Slægtsforskerdag 1994 i København s. 27-28
- Vi bliver flere og flere ..! s. 28-29
- Ejendomshistoriske undersøgelser i matrikelarkivet, af Sv. Balslev s. 29-34
- Slægtsforskeren og skønlitteraturen s. 34-35
- Tage Kaarsted: *Godt klaret, Sofie!* - anmeldt af Jørgen Østergaard s. 35-36
- Slægterne Benzon og Hauchs rødder i Ribe, af E.C. Larsen s. 37-40
- Nyt fra Statens Arkiver s. 40-42
- Mindre meddelelser s. 42-43
- Temahæfter s. 43-44
- Undervisere: Lån Bauers kalender! s. 44

Redaktion, ekspedition og betaling

- Anton Blaabjerg, ansv.red., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
- Birgit Øskov, eksp., Vesterbrogade 6, 3.th.-15, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76, modtager senest 15.5. og 15.11. programmer, artikler samt besked om antal og abonnementsmåde for det kommende nummer. - Ønskes bladet tilsendt i samlet forsendelse, oplyses antallet, og ønskes det tilsendt hvert enkelt medlem, indsendes kuverter (selvklæbende, A5 med endelukning, B-mærkede, frankerede med 4,75 kr., adresserede og afsenderstemplede).
- Peter Kudsk, kass., Søvej 7 B, 8800 Viborg ☎ 86 60 08 11, modtager ligeledes senest 15.5. og 15.11. foreningernes betaling (se nedenfor) på **SLÆGTENs giro 0 94 55 87**. - Privat abonnement opkræves een gang årligt (giro vedlagt januar-nummeret), betales senest 1.2.; efterfølgende opkrævning pålægges 10 kr.

Priser

- Samlet abonnement for SSF-foreninger 4,50 kr. pr. nr. + forsendelse 35 kr.
- Privat årsabonnement (2 numre, incl. forsendelse) 50 kr. - Abonnenter bosat i udlandet (også Norden), der benytter giro til betaling, dog 65 kr. + forsendelse. - Løssalg af nyeste nr. 25 kr. + forsendelse. - Ældre numre (desværre blot nr. 8 og 9) 10 kr. pr. stk. + forsendelse.

Aktiviteter

1. september
HVEM FORSKER HVAD udkommer.

24. september
Slægtsforskerdag i København, se s. 28.

14.-16. oktober
Slægtshistorisk weekendkursus på Snoghøj Folkehøjskole, program vedlagt.

15. november
Sidste frist for indsendelser til SLÆGTEN nr. 11.

1. januar 1995
SLÆGTEN nr. 11 udkommer.

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger (SSF)s årsmøde 1994

På årsmødet 1993 blev det vedtaget at afholde årsmøde 1994 sammen med Dansk Historisk Fællesråd, DHF, på Hornstrup-Centret ved Vejle. Det fælles årsmøde foregik således, at SSF havde årsmøde lørdag 28. maj og DHF søndag 29. maj. De to årsmøder var forbundet med bl.a. et par foredrag af fælles interesse.

SLÆGTENs redaktør var naturligvis til stede og kan berette følgende:

SSFs årsmøde 1994 blev afviklet lørdag kl. 13 med godt 40 fremmødte fra 15 foreninger samt gæster fra DHF og SLA. - Jens V. Olsen, Birgit Øskovog Ole Bech Knudsen (fra foreningerne i Roskilde, Aalborg og Århus) blev valgt til henholdsvis dirigent og referenter.

Beretningen fra SSFs bestyrelse

blev aflagt af formanden, Birgit Flemming Larsen, og lyder:

Bestyrelsens sammensætning

Ved sidste årsmøde i april 1993 forlod Ingvar Musaeus og Bent Askjær bestyrelsen, i stedet trådte Hans Worsøe og Per Maack Andersen ind som nye medlemmer, og bestyrelsen konstituerede sig derefter med Mikael Horn som kasserer, Jørgen Østergaard som sekretær, Jette Carlsen som næstformand og Birgit Flemming Larsen som formand.

Medlemmer

I det forløbne år har følgende foreninger tilmeldt sig SSF - Silkeborg Slægtshistoriske Forening - Amager Slægtshistoriske Forening - Ry Slægtshistoriske Forening -Sydkystens Slægtshistoriske Forening samt Slægtshistorisk Forening for Brønderslevegnen. SSF omfatter således på nuværende tidspunkt 1 landsdækkende forening samt 30 lokale foreninger med ialt 3.905 enkeltmedlemmer. Endvidere kan jeg oplyse, at der fornylig er oprettet en ny forening - Hvidovre Slægtsforskere, som dog endnu ikke er tilsluttet SSF.

Aktiviteter

WEEKENDKURSUS

22.-24. oktober afholdt SSF sit årlige weekendkursus, der denne gang fandt sted på Snoghøj Folkehøjskole. Her samledes omkring 100 slægtsforskere omkring temaet "Liv i Arkiverne". Kurset var tilrettelagt af Jette Carlsen, som vi skylder tak for den store entusiasme, der blev lagt i arbejdet.

14.-16. oktober 1994 afholder SSF igen weekendkursus på Snoghøj, og denne gang er temaet "Mere liv i arkiverne", ligeledes tilrettelagt af Jette Carlsen støttet af Hans H. Worsøe. Emnerne for dette kursus er - Heraldik - Arkivernes trykte registraturer og vejledninger - Lad os hige og søge i bøgerne - Hvordan finder vi byboerne i rådstuearkiverne - Hvad kan slægtsforskere finde i Danske Kancelli - Mennesker i matriklen. Endvidere kan jeg oplyse, at vi efter opfordring vil genoptage kontaktkartoteket, og det er Jytte Skaaning, der vil påtage sig dette arbejde.

Når talen er om kurser, vil jeg også nævne, at Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn afholder SLÆGTSFORSKERDAG lørdag den 24. september 1994.

SLÆGTSFORSKERTRÆF

16. april 1994 indbød Haderslev Slægtsforsknings Forening til Slægtsforskertræf. Træffet var godt besøgt og blev afviklet i fine omgivelser på Haderslev Handelsskole. 3 repræsentanter for Sveriges Släktforskarförbund havde fundet vej herned, og de gav

udtryk for, at det havde været interessant at mødes med danske slægtsforskere. I 1996 vil Koldinghus Forening for Slægtsforskere påtage sig at afholde det næste slægtsforskertræf.

KONSULENTORDNING
Som en service har vi indført en konsulentordning, som betyder, at nye slægtsforskningsforeninger og slægtsforskere, der står i begreb med at danne en forening, kan få råd og vejledning. Det er bestyrelsens sekretær, Jørgen Østergaard, der står for denne ordning.

Publikationer
HVEM FORSKER HVAD
Som man har kunnet læse i SLÆGTEN har HFH fået ny redaktør. Franz Horvath, som i en årrække havde ansvaret for redigeringen af HFH, ønskede af familiemæssige grunde og andre arbejdsmæssige opgaver at blive løst fra hvervet. Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie og SSF har i fælleskab fundet frem til en ny redaktør, Elsebeth Paikin, tidligere næstformand i DIS-Danmark. De to landsdækkende organisationer har i en årrække stået for udgivelsen af HFH. Fra 1994 har vi vedtaget at inddrage endnu en landsdækkende forening - DIS-Danmark - for at kunne drage nytte af denne forenings edb-ekspertise. Der er derfor blevet udarbejdet nye vedtægter, som er ved at være på plads.

Der skal herfra lyde en meget stor tak til Franz Horvath for den store indsats, han har ydet gennem de mange år. Endvidere også en meget stor tak til Helle Villesen, som har indvilliget i at forsætte endnu et stykke tid i samarbejde med den nye redaktør.

HFHs regnskab for 1993 er blevet godkendt af bestyrelsen og viser en sund økonomi, idet der er en egenkapital på omkring 100.000. - HFH udkommer i et oplag på omkring 2.300.

Litteraturlisterne i HFH som Mikael Horn i mange år har været ansvarlig for, er nu lagt i hænderne på Per Maack Andersen.

SLÆGTEN
SLÆGTEN er SSFs talerør. Herigennem har vi mulighed for at meddele os til medlemsforeningerne med information vedrørende årsmøder, kurser, træf osv. Men det er også medlemsforeningernes talerør - her orienteres om medlemsprogrammer til indbyrdes nytte og fornøjelse. Endvidere benyttes SLÆGTEN også som arkivernes talerør, når der skal bringes meddelelser ud til den store gruppe af arkivernes brugere, der hedder slægtsforskere.

Det er ikke mange år siden, SLÆGTEN så dagens lys. Men i de år er det lykkedes for den meget energiske redaktion -Anton Blaabjerg, Birgit Øskov og Peter Kudsk - at lave et så godt stykke arbejde, at vi ikke er i tvivl om, at det er kommet for at blive. Men disse dygtige unge mennesker laver andet end SLÆGTEN, som udkommer med to numre om året. Det er blevet til adskillige temahæfter og litteraturlister, og flere er på vej.

Det er SSFs håb, at de foreninger, der endnu ikke abonnerer på SLÆGTEN til deres medlemmer, vil tegne et abonnement.

Samarbejde udadtil
NORDISK SAMARBEJDE
I april 1993 indledtes et nyt samarbejde mellem nationaleslægtsforskningsforeninger og DIS-foreninger i Norden. Forstået på den måde, at der hvert år i foråret afholdes et samarbejdsmøde, hvor repræsentanter fra foreningerne mødes til drøftelse af fælles opgaver og problemer og udveksling af ideer til inspiration for alle parter. På samarbejdsmødet i 1994 blev det vedtaget at afholde en Nordisk Konference for Slægtsforskning og EDB for Slægtsforskere 31.

maj - 2. juni 1996. *Konferencen skal afholdes i Danmark, og stedet bliver København. Det er tanken, at der skal afholdes sådanne nordiske konferencer med jævne mellemrum på skift i de forskellige nordiske lande.*

Vi vil endvidere sørge for, at der i SLÆGTEN vil blive gjort opmærksom på, hvad der foregår af interesse for slægtsforskere i vore nordiske broderlande.

DHF

Som landssammenslutning er SSF medlem af Dansk Historisk Fællesråd, og vi er repræsenteret i fællesrådets bestyrelse. I samarbejde med de øvrige landssammenslutninger, DLF og SLA, er vi med til at opfylde DHFs formål, bl.a. at styrke interessen for historie samt at tage politiske initiativer til gavn for medlemmerne.

ARKIVERNE OG BRUGERNE

10. april 1994 arrangerede DHF en debatdag med emnet "Arkiverne og brugerne", hvor repræsentanter for arkiver og brugere udgjorde et debatpanel. SSF var med som repræsentant for brugerne og havde her lejlighed til at fremkomme med konkrete ønsker og forslag til bedring af den service, slægtsforskeren kan forvente på arkiverne.

Afslutning

I bestyrelsen vil vi bestræbe os for at tjene medlemsforeningernes bedste og slægtsforskningens interesse, bl.a. ved at sprede kendskab til slægtsforskningen som kulturfaktor, ligesom vi altid vil holde os for øje, at SSF er til for medlemsforeningerne.

Til slut vil jeg takke de øvrige bestyrelsesmedlemmer for et godt samarbejde i det år, der er gået.

SSFs kasserer forelagde regnskabet, der derefter blev godkendt. - På bestyrelsens forslag forblev kontingentet uændret 7 og 3 kr. for henholdsvis aktive og passive medlemmer. - Forslag var ikke indsendt.

På valg var efter tur Jette Carlsen, Jytte Skaaning, Hans H. Worsøe og Jørgen Østergaard, der alle havde accepteret genvalg. - Til nyvalg foreslog Peter Kudsk, Viborg-foreningen, Ulla Nørskov fra en af de nye medlemsforeninger, den i Silkeborg, mens Birgit Øskov, Aalborg-foreningen, foreslog Anton Blaabjerg, redaktør af SLÆGTEN.

Børge Gade anbefalede genvalg af Hans H. Worsøe og Jette Carlsen, og Ingelise Løvenholt Nielsen, Herning-foreningen, støttede Jørgen Østergaards genvalg. - Afstemningsresultatet blev valg af Hans H. Worsøe, Ulla Nørskov, Anton Blaabjerg og Jette Carlsen.

Tove Glud Rasmussen, Århus, og Helen Jensen, Herning, blev genvalgt som revisor og revisorsuppleant.

Repræsentanter fra HVEM FORSKER HVAD var ikke mødt, og der forelå ingen beretning; men det meget tilfredsstillende regnskab var indsendt, jf. SSFs bestyrelses beretning. - Peter Kudsk, Viborg, berørte det organisatoriske samarbejde omkring HFH, idet DIS-Danmark ikke er medlem af SSF/DHF. Formanden beroligede med, at Samfundet og SSF samarbejdede om udgivelsen af HFH før Samfundet blev medlem af SSF, og at HFHs nye vedtægter foreligger inden næste årsmøde. - Som revisor for HFH genvalgtes Tove Glud Rasmussen.

Næste årsmøde blev på bestyrelsens forslag fastsat til 29. april 1995, og det følgende årsmøde blev foreslået arrangeret 31. marts 1996 sammen med slægtsforskertræffet i Kolding.

Under punktet *eventuelt* takkede Grethe Ilsøe og Jacob Bang Jensen fra henholdsvis Dansk Historisk Fællesråd og Sammenslutningen af Lokalhistoriske Arkiver for sam-

arbejdet i det forløbne år. - Foreningen i København fortalte om "Slægtsforskerdag" i efteråret med temaet "Få kød på anerne" (se andetsteds i SLÆGTEN).

Fra salen blev bl.a. foreslået vedtægtsændringer (indførelse af suppleanter) og anbrug af navneskilte, ligesom det blev beklaget, at ikke flere af foreningerne abonnerer på HFH til alle medlemmerne. - Foreningerne blev gjort opmærksom på, at træfkatalogerne til slægtsforskertræffene har udviklet sig i en kedelig retning, fra HFH-standard til mindre interessante edb-lister.

Mødet sluttede med, at Hans H. Worsøe uddelte lettere beskadigede eksemplarer af *Indholdsfortegnelse til Personalhistorisk Tidsskrift 1880-1990*, et eksemplar til hver af de fremmødte foreninger.

Lørdag eftermiddag afsluttedes med et interessant lysbilledforedrag af Viggo Petersen, museumsinspektør fra Aalborg, om registrering af bevaringsværdige gravminder. - Og efter middagen holdt Birgit Keiser, mag.art., etnolog, et grundigt foredrag om barnedåbens kulturhistorie.

Søndag morgen havde bl.a. repræsentanter for 6 af SSFs medlemsforeninger lejlighed til at udveksle forslag, synspunkter og erfaringer.

Før frokost orienterede landsarkivar Chr. R. Jansen, Viborg, om bestræbelserne på at starte en udveksling af mikrokort mellem Statens Arkiver (Rigsarkivet, landsarkiverne og Erhvervsarkivet) af de mest benyttede arkivalier (kirkebøger, folketællinger mv.). - Bestræbelserne har nu båret frugt, idet der i maj er bevilget 1 mill. af de 2,6 mill. kr., der er søgt om. - I tilknytning hertil oplyste Chr.R. Jansen, at filmoptagelsen af folketællingen 1880 er afsluttet for Jyllands vedkommende, og Birgit Løgstrup supplerede med, at Rigsarkivet er færdig med at fotografere tællingen fra 1890 for hele landet (vedr. mikrokort se i øvrigt under Nyt fra arkiverne).

Søndagen afsluttedes med Dansk Historisk Fællesråds årsmøde. - Her præsenteredes DHFs nyeste publikation *a' jour, HISTORISKE Tidsskrifter, Magasiner, Årbøger - katalog, guide*, 1994. Heri findes 60 tidsskrifter, bl.a. PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT, HVEM FORSKER HVAD, SLÆGTEN, SLÆGT & STAVN og SLÆGT & DATA foruden en lang række tidsskrifter af interesse for slægts- og lokalhistorisk interesserede.

AB

Konstituering

Senere har bestyrelsen konstitueret sig med Birgit Flemming Larsen som formand, Hans H. Worsøe som næstformand, Mikael Horn som kasserer og Anton Blaabjerg som sekretær samt Jette Carlsen, Per Maack Andersen og Ulla Nørskov som menige medlemmer.

SSFs weekendkursus på Snoghøj Folkehøjskole 1993

Bestyrelsen vil gerne her sige tak til kursisterne for den meget fine tilbagemelding på spørgeskemaerne. Af 90 udleverede skemaer fik vi 80 retur i udfyldt stand. Dette har gjort os i stand til at rette en del fejl og mangler, således at dette års kursus forhåbentlig bliver endnu bedre.

Næsten samtlige deltagere havde flere gode ideer til fremtidige kurser, og vi vil i videst muligt omfang forsøge at tage disse emner op i fremtiden.

Af skemaerne fremgik, at der var overvejende flertal for at fortsætte på Snoghøj Folkehøjskole i år - kun 2 var decideret utilfredse.

Samtlige foredrag levede op til kursisternes forventning, og såvel foredrag som fo-

redragsholdere fik mange fine ord med på vejen. Dog var 2 deltagere "ikke helt" tilfredse.

Derudover fik kurset meget lidt ris og mange, mange roser, og dette har naturligvis glædet bestyrelsen. De negative bemærkninger gik især på kulde, stole, overheads og lyd. Hvad angår kulden var det en fejl fra skolens side, og man har garanteret os, at når vi vender tilbage i år, vil der være varmt og behageligt alle vegne. Med hensyn til stolene kan vi oplyse, at skolen har lovet, at der i år vil være indkøbt nye, gode stole, så dette problem skulle ligeledes være løst. Enkelte deltagere havde problemer med at se teksterne på skærmen med overheads, og her har vi appelleret kraftigt til samtlige foredragsholdere om denne gang at medbringe gode, tydelige overheads med større skrift. Hvad angår lyden, så får vi i år en trådløs mikrofon samt betydelig bedre højttalere, som forhåbentlig vil kunne løse lydproblemerne. Derudover vil vi år forsøge os med en bedre bordopstilling, og vi håber således, at alle kommer til at sidde, høre og se bedre.

Med dette nummer af SLÆGTEN følger program for Snoghøj-kurset 1994. Tilmelding modtages fra 1. juli og så længe, der er plads, dog senest 1. september.

På bestyrelsens vegne
Jette Carlsen, kursusleder.

Nordisk Konference for Slægtsforskning og EDB for Slægtsforskere 31. maj - 2. juni 1996

Slægtsforskningsforeninger i Norden har gennem årene afholdt konferencer med jævne mellemrum, sidst i Norge 1988. Der har ligeledes været tradition for, at nordiske DIS-foreninger på skift har afholdt konference hvert andet år.

På et nordisk samarbejdsmøde 1994 mellem alle nationale slægtsforskningsforeninger i Danmark, Finland, Norge og Sverige besluttedes, at sådanne konferencer i fremtiden afholdes i fællesskab.

Danmark påtager sig at arrangere den første af disse fællesnordiske konferencer, og planlægningen er godt i gang. - Arrangører er DIS-Danmark, Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie og Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger.

Konferencen afholdes i København 31. maj - 2. juni -96, **reserver dagene allerede nu!**

Med venlig hilsen

Elsebeth Paikin, DIS-Danmark.

Finn Andersen, Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie.

Birgit Flemming Larsen, Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger.

SSFs bestyrelse og medlemsforeninger

- Birgit Flemming Larsen, fmd, Klostermarken 13, 9000 Aalborg ☎ 98 16 11 35.
- Hans H. Worsøe, næstfmd., Tækkerløkke 34 A, 6200 Aabenraa ☎ 74 62 08 92.
- Mikael Horn, kass., Enghavevej 23, 4540 Fårevejle ☎ 59 65 54 10.
- Anton Blaabjerg, sekr., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
- Jette Carlsen, kursusleder, Hedevænget 81, 8800 Viborg ☎ 86 67 25 60.

- Per Maack Andersen, rådgiver for gamle og nye foreninger, Christiansgade 24 A, 9800 Hjørring ☎ 98 92 70 75.
- Ulla Nørskov, Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.

SSF omfatter 31 regionale foreninger, der her er opført i indmeldelsesrækkefølge, samtidigt tilmeldte i alfabetisk orden.

Mærkningen i parentes betyder: A abonnerer på SLÆGTEN, B abonnerer på HVEM FORSKER HVAD og C udgiver eget medlemsblad.

F.01 **Bording Slægts- og Lokalhistorisk Forening**, Jens Ernst Nielsen, Gedhusvej 17, Munklinde, 7441 Bording ☎ 97 14 54 50.

F.02 **Slægts- og lokalhistorisk Forening for Grindsted og Omegn** (A), se program.

F.03 **Slægtshistorisk Forening Herning**, Ingelise Løvenholt Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds ☎ 97 14 16 32.

F.04 **Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn** (A), se program.

F.06 **Morsø Slægtshistoriske Forening**, Jakob Albrektsen, Rørsangervej 37, 7900 Nykøbing M. ☎ 97 72 48 54.

F.07 **Slægtshistorisk Forening Odense** (A), se program.

F.08 **Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers** (A), se program.

F.09 **Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn** (C), Jørgen Aasberg, MacDonald Allé 15, 2750 Ballerup ☎ 44 97 01 71.

F.10 **Trekantområdets Slægtshistoriske Forening** (Fredericia) (A), se program.

F.11 **Slægtshistorisk Forening Vestsjælland** (AC), se program.

F.12 **Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn** (AB), se program.

F.13 **Slægtshistorisk Forening Århus** (AB), se program.

F.14 **Slægtshistorisk Forening Sønderjylland** (B), Jørgen Wangel, Mosevang 29, Ulkebøl, 6400 Sønderborg ☎ 74 42 75 33.

F.15 **Slægtshistorisk Forening for Aalborgegnen** (AB), se program.

F.16 **Egns- og Slægtshistorisk Forening Holstebro** (A), se program.

F.18 **Sæby kommunes historiske forening**, Jørgen Bruun Nielsen, Karmisholtvej 20, Skæve, 9352 Dybvad ☎ 98 86 90 05.

F.19 **Slægtshistorisk Forening for Bølling og Nr. Horne herreder**, Tarm (AB), se program.

F.20 **Haderslev Slægtsforsknings Forening** (A), se program.

F.21 **Sydvestjysk Egns- og Slægtshistorisk Forening**, Esbjerg, Jørgen Dieckmann Rasmussen, Byhist. Arkiv, Torvegade 47, 6700 Esbjerg ☎ 75 18 18 55.

F.22 **Slægtshistorisk Forening Korsør** (AB), se program.

F.23 **Slægts- og Lokalhistorisk Forening Frederikshavn**, Casper S. Thomsen, Vestergade 54, 9900 Frederikshavn ☎ 98 42 60 75.

F.24 **Roskildeegnens Selskab for Genealogi og Personalhistorie** (AC), se program.

F.25 **Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland**, Næstved (A), se program.

F.26 **Koldinghus Forening for Slægtsforskere** (C), Irene Lindbæk, Chr. Winthersvej 17, 6000 Kolding ☎ 75 52 52 10.

F.27 **Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland**, Køge (AC), se program.

F.29 **Silkeborg Slægtshistoriske Forening** (A), se program.

F.30 **Amager Slægtshistoriske Forening** (A), se program.

F.31 **Ry Slægtshistoriske Forening** (A), se program.

F.32 **Sydkystens Slægtshistoriske Forening** (A), se program.

F.33 **Slægtshistorisk forening for Brønderslev-egnen**, Henrik W. Olesen, Løbet 3, Manna, 9700 Brønderslev ☎ 98 88 71 29.

F.34 **Hvidovre Slægtsforskere** (AB), se program.

Desuden den landsdækkende forening:

F.28 **Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie**, Finn Andersen, Grysgårdsvej 2, 2400 København NV ☎ 31 86 86 31. - Hovedopgave: Udgivelse af PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

Programmer for de på SLÆGTEN abonnerende 21 regionale foreninger. - Foredrag mærket (FU) afholdes i samarbejde med lokalafdelingerne af Folkeuniversitetet.

Slægts- og lokalhistorisk Forening for Grindsted og Omegn

Onsdag 26. oktober - Grindsted Bibliotek!
Dorthe Pedersen, fhv. lektor: Tørvegravning i Fugdal Mose 1914-1928.
Det hårde liv i mosen og fortællerens oplevelser under besættelsen, herunder broderens kamp mod besættelsesmagten.

Onsdag 16. november - Filskov Centret!
Olga Pedersen, arkivleder: Peter Høgsbro Østergaard, arkæolog og lokalhistoriker.
Spændende foredrag om præsten Høgsbro Østergaards liv og virke i lokalsamfundet.

Onsdag 18. januar 1995 - Sdr. Omme Centret!
Gunnar Mølgaard Christensen: Bondeliv i Sdr. Omme Sogn.
Foredragsholderen er en spændende fortæller, der her beretter han om livet som bonde i sognet gennem tiderne.

Tid og sted
Ordinære møder kl. 19.30 - Fri adgang for medlemmer. Ikke-medlemmer 20 kr. Alle er velkommen. Kaffe 15 kr.

Kontingent
80 kr., par 120 kr.

Kurser
Atter arrangeres to kurser i *gotisk skriftlæsning*. Hold 1 fra torsdag 13. oktober hver anden torsdag kl. 19-21.30, leder Jens Erik Starup. Hold 2 fra torsdag 20. oktober lige-

ledes hver anden torsdag samme tid, leder Gunnar Mølgaard. Fortrinsvis for begyndere. Begge kurser på Grindsted Bibliotek. Betaling: Materialeomkostningerne.

Bestyrelsen
- Jørgen Skaastrup, form., Grindsted-Vorbasse Museum, Borgergade 25, 7200 Grindsted ☎ 75 31 01 66.
- Bodil Stubdrup, næstform., Birkevangen 3, 7200 Grindsted ☎ 75 32 09 00.
- Gunnar Mølgaard Christensen, kass., Holdgårdsvej 26, 7260 Sdr. Omme ☎ 75 34 19 05.

Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Tirsdag 13. september (FU)
Ole Degn, arkivar, landsarkivet i Viborg: Landsarkivets registre som hjælpemiddel ved arkivforskningen samt et eksempel på en givtig arkivgruppe uden udarbejdede registre: bispearkiverne. (Se i øvrigt SLÆGTEN nr. 9, s. 5-8).

Tirsdag 4. oktober
Samarbejdsaften.

Vi udveksler oplysninger og hjælper hinanden med forsknings- og skriftlæsningproblemer. Desuden gør folketællingsgrupperne status over arbejdet med transskriberingen af 1845-tællingen for Hjørring, Sct. Hans og Sct. Olai sogne.

Torsdag 27. oktober (FU)
Charlotte S.H. Jensen, folkemindeforsker, København: Livets fester.

Dåb, trolovelse og vielse, introduktion og begravelsesskikke hos almuen i det 19. årh.

Tirsdag 8. november
Jørgen Ugilt, Taars, medlem af slægtshistorisk forening: Mine forfædre.

Foredragsholderen har mange bornholmske aner og vil bl.a. beskrive, hvorledes særlige forhold har gjort det muligt at slægtsforske alene gennem bogstudier.

Mandag 21. november
Busekskusion til landsarkivet i Viborg.

Læsesalen udvidet/nyindrettet. Orientering om placering af registraturer mv. under det 3 timer lange forskningsbesøg. Tilmelding til turen, der incl. aftenskaffe forventes at koste 150 kr., sker til formanden, telefonisk eller ved møderne. Forudbestilling af arkivalier er mulig, når korrekt udfyldte lånesedler afleveres 1 uge før turen.

Tirsdag 13. december
Julemøde med oplæsning, fællessang, quiz og gløgg.

Tid og sted
Ordinære møder kl. 19.30 i Rådhuskælderen. Bemærk, at mødet 27. oktober er en torsdag. Ekskursionen til Viborg starter kl. 17.00 fra Sct. Olai Plads. Husk kaffe og brød medbragt til møderne.

Kurser
Slægtsforskning for begyndere v/ Asger Bruun, *Gotisk skriftlæsning for fortsættere*

v/ Per Maack Andersen mandag aften.

Kontingent
95 kr.

Bestyrelsen
- Per Maack Andersen, fmd., Christiansgade 24 A, 9800 Hjørring ☎ 98 92 70 75.
- Asger Bruun, sekr., Pileurtvej 1, 9800 Hjørring ☎ 98 91 19 84.
- Anna Grethe Christensen, kass., Bellisvej 10, 9800 Hjørring ☎ 98 92 49 22.
- Hjørdis Kryschanoffsky, Teglværksvej 60, Bjergby, 9800 Hjørring ☎ 98 97 11 87.
- Per Gade Mortensen, Løkkensvej 347, Gjurup, 9800 Hjørring ☎ 98 90 13 47.

Slægtshistorisk Forening Odense

Onsdag 28. september
Hans H. Worsøe, landsarkivar, Aabenraa: Amtsarkiver og deres slægtshistoriske indhold.

Amtsarkiverne hører til landsarkivernes største og mest ubenyttede samlinger. De rummer mange grundlæggende oplysninger f.eks. om skifter, alimentationsbidrag, skilsmisser og i vort århundrede adoptioner.

Onsdag 26. oktober
Studietur til Landsarkivet for Fyn, Jernbanegade 36, Odense.

Læsesalen åben for medlemmer kl. 19-22 mod mindre gebyr. Mulighed for vejledning og hjælp af bestyrelsen. Tilmelding og evt. bestilling af arkivalier hos Jytte Skaaning senest 20. oktober. - Antal pladser: 23.

Onsdag 30. november
Niels Oxenvad, museumsdir., Odense: Guvernørtiden på Fyn 1815-1848, især betydningen for kulturlivet i Odense og på Fyn.

Onsdag 14. december
Medlemmernes aften med julehygge.

Har I "spændende aner", så tag dem med. Har I problemer, kan vi hjælpe hinanden med løsninger.

Tid og sted
Alm. møder kl. 19.15 i Sct. Knuds kirkesal, Klosterbakken. **NB: Nyt mødelokale!**

Kontingent
100 kr.

Bestyrelsen
- Jytte Skaaning, fmd., Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C ☎ 66 14 88 77.
- Finn Grandt-Nielsen, næstfmd., Stavrevej 27, Måle, 5300 Kerteminde ☎ 65 34 24 30.
- Poul Madsen, sekr., Vissenbjergvej 6, 5230 Odense M ☎ 66 13 98 12.
- Børge Jørgensen, kass., Hjallesevej 167, 5230 Odense M ☎ 66 14 78 98.
- Sonja Hjelm Pedersen, Toppen 10, 5270 Odense N ☎ 66 18 07 04.

Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers

Tirsdag 13. september (FU)
Rigmor Lillelund, slægtsforsker, Naur, Holstebro: Vore forfædre og de andre, de onde og de gode.

Hvordan formede livet sig for vore forfædre? Overholdt de love og forordninger, og levede de et fredeligt liv med naboer og sognefolk, eller træffes de ofte som midtpunkt, når der var stridigheder? - Spændende fund fra forskellige arkiver.

Tirsdag 11. oktober (FU)
Birgit Løgstrup, dr.phil., arkivchef, Rigsarkivet, Kbh.: Barn og ung på landet 1733-88.

Hvordan var det at være barn og ung på landet 1733-88 (stavnsbåndets indførelse/ophævelse), hvor skolegang ikke var en selvfølge, og mange godsejere og fæstebønder endnu anså skolegang og undervisning for noget unødigt, der kun satte børn og unge griller i hovedet, og til hvilken nytte? Hvem skulle så passe kvæg, pløje og så?

Tirsdag 8. november (FU)
Ole Degn, dr.phil., arkivar, Viborg: Skole og undervisning.

I 200 år har næsten alle danskere gået i skole. Derfor findes oftest personfacts i skolearkiverne, og disse belyser vigtige sider af fortidens samfund og kultur. Men skolearkivalier findes spredt i mange arkiver, så foredraget viser på baggrund af konkret skolehistorie hvor og hvordan.

Tirsdag 13. december
Henry T. Kjær, fhv. lærer, Helstrup: De gamle degne og skoleholdere på landet.

Derpå lader vi julehyggen brede sig, spiller lotteri/drikker kaffe (foreningen vært).

Tirsdag 10. januar 1995
Generalforsamling.

Tid og sted
Kl. 19.30 i Kulturhuset, Stemannsgade 2, Randers - lokale 3. Ved FU-foredrag er alle velkomne.

Kontingent
100 kr.

Bestyrelsen
- Laust Chr. Larsen, form., Himmelbovej 67, 8900 Randers ☎ 86 43 09 51.
- Herman Hedegaard Nielsen, kass., Voldum Rudvej 88, 8370 Hadsten ☎ 86 49 10 65.
- Guri Dybsand, Grenstenvej 3, Stevnstrup, 8870 Langå ☎ 86 46 77 38.
- Karl Erik Jensen, Præstegaardsvej 1, Ø. Velling, 8900 Randers ☎ 86 46 70 08.
- Ejnar Surrow, Sæbyvej 1, 8900 Randers ☎ 86 43 37 06.
- Ruth Pedersen og Else Schjødte Andersen er revisorer.

Trekantområdets Slægtshistoriske Forening

Mandag 12. september (FU)
Horst Meesenburg, cand.mag., redaktør, Esbjerg: Det vestjyske landskab og dets mennesker - uldjyder, træskomand, søfolk og fiskere.

Mandag 10 oktober (FU)
Anette Tonn-Petersen, etnolog, Kbh.: Bondeliv på heden i kummer og velstand.

Mandag 14. november
Birgitte Dedenroth-Schou, stadsarkivar, Kolding: Kommunearkiverne.

Mandag 12. december (FU)
Thomas Bloch Ravn, mag.art., museumsinspektør, Struer: Håndværkerlavene fra middelalder til i dag.

Mandag 9. januar
Ellen Christensen-Dalsgaard, museumsinspektør, Gummerup: Bondens indbo ud fra skifter.

Tid og sted
Kl. 19.30 på Depotgården, Lollandsgade 2-4, Fredericia.

Kontingent
100 kr., par 150 kr., gæstebillet 25 kr.

Bestyrelsen
- Bent Askjær, fmd., Hybenvænget 26, 6000 Kolding ☎ 75 52 92 80.
- Gudmund Bornemann Madsen, næstfmd., Dronningensgade 33, 7000 Fredericia ☎ 75 92 73 04.
- Birgit Lassen, kass., Fruetoften 4, Brøndsted, 7000 Fredericia ☎ 75 86 67 15.
- Knud B. Andersen, sekr., Hestehaven 21, 7000 Fredericia ☎ 75 92 43 38.
- Bente Rasmussen, bibl., Langagervej 5, 5500 Middelfart ☎ 64 40 31 36.
- Kay Adelfred, Koldingvej 21, 7100 Vejle ☎ 75 83 21 78.

August
Lokalmøder om emnet *gotisk skrift*. Mandag 29. august kl. 19.00, både på Slagelse Centralbibliotek og ØstreSkole i Holbæk.

Mandag 29. september (FU)
Charlotte S.H. Jensen: Hekse og troldom. - Kl. 19 på Slagelse Centralbibliotek.

Lørdag 29. oktober
Den traditionelle slægtsforskerdag er flyttet til ØstreSkole i Holbæk kl. 13.00.

Erik Kann fortæller om eftermiddagen om ejendomshistorie og om aftenen om at skrive en slægtsbog.

Onsdag 16. november
Besøg på Rigsarkivet i Kbh. efter ombygningen. Mødetid: kl. 19.00, tilmelding til formanden senest 1. november.

Kontingent
100 kr., pensionister 70 kr., par 150 kr. og pensionistpar 110 kr.

Bestyrelsen (udvidet fra 5 til 7 pers.)
- Elisabeth Larsen, fmd., Byvænget 25, 4573 Højby Sj. ☎ 59 30 20 42.
- Lars Rynord, kass., Vermundsvej 17, 4200 Slagelse ☎ 53 53 50 98.
- Ole Pedersen, sekr., Slotsgade 8 B, 4200 Slagelse ☎ 53 53 30 25.
- Mikael Horn, Enghavevej 23, 4540 Fårevejle ☎ 59 65 54 10.- Karin Sørensen, Gammelgang 20, 4293 Dianalund ☎ 53 56 00 69.
- Helen Jørgensen, Enghavevej 16, 4200 Slagelse.
- Poul Brodersen, Sejergårdsvej 1, 4340 Tølløse.

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR VIBORG OG OMEGN

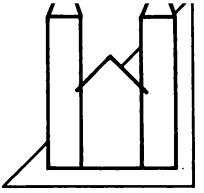

Torsdag 15. september
Slægtsforskning - en introduktion.

Kom og se, hvordan der kan arbejdes med slægten. Bøger, tavler mv. udstilles; medtag også dit materiale! - også "gotiske problemer". Knud Haaning Andersen, Arnborg, kommer med sit *Dansk Anearkiv* på edb, hvori du kan søge aner/slægtninge blandt c.75.000 indtastede navne.

Torsdag 29. september (FU)
Jesper Mørk Hansen, læge, Gudme: Din placering i søskenderækken.

Om du er storebror eller lillesøster har stor indflydelse på, hvordan du forholder dig til andre mennesker, og det har f.eks. betydning for, hvilket job du vælger. Socialrådgivere er f.eks. ofte storesøstre, præster ofte storebrødre osv. Disse sammenhænge kortlægges ud fra forskning i mere end 15.000 menneskers slægtsforhold, udført af psykiateren Oluf Martensen-Larsen, jf. dennes og Kirsten Sørrigs fælles bog *Forstå dit ophav og bliv fri*, 1989.

Torsdag 13. oktober (FU)
P.G. Ørberg, cand.mag., fhv. arkivar, Viborg: Retsbetjentearkiver.

Retshåndhævelsen er grundlæggende for samfundet; men den er ikke kun et spørgsmål om forbrydelse, dom og straf. De gamle retsbetjentes - dommeres og politimestres - virke var så rigt facetteret, at det kommer til at afspejle mere eller mindre samtlige personer i den givne retskreds.

Torsdag 27. oktober
Aftenudflugt med bus til Erhvervsarkivet i Århus - se SLÆGTEN nr. 8, s. 32 - kl. 19.30-21.30 med almen gennemgang, lille rundvisning og lejlighed til at se et udvalg af arkivalierne; der afsluttes med kaffe på Sabro Kro. - Afg. Viborg Centralbiblioteks P-plads kl. 18.15, ank. kl. c.23.15. - Turen incl. bus og kaffe koster 100 kr., som betales ved bindende tilmelding hos Peter Kudsk senest 13. oktober.

Torsdag 3. november (FU)
Svend Jacobsen, Hellerup: Sønderjyske slægter.

Med eksempler fra en vidt udbredt sønderjysk slægt med mange forgreninger til det øvrige land vises metoder til at føre bondeslægter langt tilbage i tiden; metoder, der kan bruges andre steder i landet.

Torsdag 1. december
Et rigtigt bondeliv, en film om landbokulturen 1940-90.

Før filmen fortæller gårdejer Oluf B. Jacobsen fra Struer, der sammen med en kreds af vestjyske landmænd tog initiativ til at få filmen produceret, om idéen til og tilblivelsen af denne film. - Denne aften giver foreningen brød til den medbragte kaffe.

Tid og sted
Kl. 19.30 på Viborg Centralbibliotek, Vesterbrogade 15, den gamle indgang.

Kontingent
Pr. husstand 100 kr. incl. foredrag, SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen
- Peter Kudsk, fmd., Søvej 7 B, 8800 Viborg ☎ 86 60 08 11.
- Anton Blaabjerg, næstfmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
- Mona Finderup, kass., N. Bødkersvej 6, Hvornum, 9500 Hobro ☎ 98 54 70 15.
- Lilian Kristensen, sekr., Mågevej 2, Mønsted, 8800 Viborg ☎ 86 64 63 73.
- Magne Juhl, Rævehøjen 2, 8800 Viborg ☎ 86 67 13 15.

Århus

Mandag 12. september kl. 19-22
Besøg på Statsbiblioteket - se klokkeslæt - dørene lukkes kort efter kl. 19.00!

Læsesalen er totalt ombygget, så vi får information om nyindretningen specielt vedr. vores interesseområde. Det er muligt selv at bruge søgesystemet, så tag oplysninger med, hvis I har bøger, I vil søge. - Der er aftalt et let traktement til 25 kr., en kop kaffe med to snitter; der kan tillige købes øl og vand.

Mandag 10. oktober (FU)
Anton Blaabjerg, genealog, Viborg:
Skriv en slægtsbog!

På baggrund af dagligt arbejde fortælles om, hvordan arkivaliernes oplysninger samles til en slægtsbog. Hvor meget kan du forvente at finde om anerne, og hvordan udformes deres levnedsløb/biografi.

Lørdag 29. oktober kl. 10-14
Edb og slægtsforskning - besøg på Lokalhistorisk Samling, Århus - Hovedbiblioteket, Mølleparken.

Med Leif Dehnits, Lokalhistorisk Samling, Århus, og Svend-Erik Christiansen, DIS-Danmark, er der planlagt spændende timer, hvor der er mulighed for at få en præsentation af, hvad der gemmer sig i Lokalhistorisk Samling, incl. magasinerne, og hvor det demonstreres, hvorledes edb kan bruges i slægtsforskning. Der demonstreres - og I har selv mulighed for at arbejde med - alle de indtastede folketællinger for Århus, HVEM FORSKER HVAD, kildeindtastningerne, forskerregistre mv., og endelig demonstreres slægtsforskningsprogrammet Brothers Keeper.

Mandag 14. november (FU)
Anton Blaabjerg, genealog, Viborg: Ejendomshistorie 1844-1600.
Efter at have hørt om, hvordan en slægtsbog kan skrives, følger denne gang konkrete anvisninger på, hvordan landejendomme, gårde og huse, ved hjælp af bl.a. skøde- og panteprotokoller, jordebøger og matrikler kan følges fra forrige århundrede og tilbage til 1600-tallet.

Mandag 5. december NB - bemærk datoen - den første mandag i december!
Rita Brix Gregersen, Sæby: Rejsen til Amerika.

Hvordan findes de slægtninge, som rejste til Amerika - især de, der rejste i forrige århundrede. Foredrag suppleret med amerikansk videofilm.

Tid og sted
Alm. møder kl. 19.30 i selskabslokalerne

på Hotel Ansgar, Banegårdsplads 14, Århus. - Alle er velkomne. - Rygning frabedes før kaffen.

Kontingent
120 kr. incl. foredragene, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN.

Spørgehjørne og Nyhedsbreve
Ved ordinære møder kan der stilles spørgsmål til Spørgehjørnet fra kl. 18.45.

Manglende Nyhedsbreve fåes hos Ole Bech Knudsen.

Bestyrelsen
- Tove Glud Rasmussen, fmd., Nøddevej 2, 8260 Viby J ☎ 86 14 43 11.
- Bente Klercke Rasmussen, næstfmd., Holbergsgade 23, 1., 8000 Århus C. ☎ 86 13 92 71.
- Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé 2, 3.tv., 8000 Århus C. ☎ 86 11 55 47.
- Ib Paikjær Jensen, sekr., Byløkken 25, 8240 Risskov ☎ 86 21 47 47.
- Erik Bjerre Fisker, Bispehavevej 77, 4.tv., 8210 Århus V.

Mandag 5. september (FU)
Birgit Løgstrup, dr.phil., arkivchef, Rigsarkivet: Godsarkiverne.

Det siges ofte, at godsarkiverne er centrale for lokal- og slægtshistorien. - Forholder det sig sådan? - Foredraget fortæller om godsejerens administrative opgaver og de arkivalier, de resulterede i. Hvad skal de bruges til? Hvad gør historikeren, hvis det lokale godsarkiv er mangelfuldt bevaret? - Mødet holdes i foredragssalen i Vestbyens Bibliotek.

Onsdag 7. september
Kl. 19 demonstrerer Finn Jelstrup nyeste udgave af BK5.2 i Huset, Hasserisgade. Alle er velkomne - både tidligere kursister og andre, der gerne vil se, "hvad det er for noget!" Medbring egne disketter.

Mandag 3. oktober
Medlemsaften i Arkivets foredragssal og på læsesalen hele aftenen. Tag materiale med, så du kan forske, hjælpe andre eller bytte! Hvem holder "10 minutter"?

Mandag 24. oktober
Besøg på Skolehistorisk Samling på Hobrovejens Skole kl. 19.

Arnt Johansen fremviser Aalborg Kommunes Skolevæsens store samling af museumsgenstande og arkivalier (billeder/bøger) fra de gamle skoler. Kørsel og tilmelding arrangeres af Hans Erik Luther - senest 20. oktober. Max. antal deltagere 25.

Lørdag den 29. oktober
Arkivet holder åbent kl. 10-14. Som ved arrangementet i forbindelse med Arkivets fødselsdag er der åbent for foreningens med-

lemmer og andre interesserede. Mød op - medtag evt. venner og bekendte, der har lyst til at se, aktiviterne "indenfor murene".

Mandag 7. november (FU)
Viggo Petersen, museumsinspektør, Aalborg Historiske Museum: Registrering af gravminder - lysbilledforedrag.

Det store arbejde med at registrere bevaringsværdige gravminder belyses med lokale eksempler. - Mødet afholdes i foredragssalen i Vestbyens Bibliotek.

Mandag 14. november - forbehold for datoen! - Hvis ombygningen af landsarkivet er forløbet planmæssigt, er der aftentur til landsarkivet i Viborg.

Bussen afgår præcis kl. 17.45 fra Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14. Læsesalen er åben for medlemmer kl. 19-22. Prisen pr. person 50 kr. betales i bussen - evt. selvkørere i Viborg. Prisen dækker betaling af arkivpersonale, bussen betales af foreningen. Tilmelding og aflevering af bestillingssedler til Ingrid Gade senest 7. november - pr. deltager højst 3 bestillingssedler, alle forsynet med både arkiv- og løbenummer. Tilmelding er bindende, med mindre der sendes afbud senest 11. nov.

Mandag 5. december
Julemøde med traditionel "mini-træf". Kataloget er i år en opsamling af **alle tidligere bidrag/forskeroversigter**. Ønskes nye områder optaget, eller har du ikke tidligere afleveret oversigter, sendes vedlagte skema senest 1. november til Birgit Øskov. - Hvem holder "10 minutter"? Denne aften afholdes tillige auktion over bøger mv., som medlemmer har stillet til rådighed - indtægten går ubeskåret til køb af folketællingerne fra Hjørring Amt til Arkivet.

Mandag 2. januar 1995
Birgit Flemming Larsen, arkivsekretær, Udvandrerarkivet: Den danske udvandring belyst gennem lysbilleder. Efter kaffen: Sidste nyt fra Udvandrerarkivet. - Mødet afholdes i foredragssalen i Vestbyens Bibliotek.

Tid og sted
Kl. 19.30 - se under de enkelte foredrag, hvor vi mødes de forskellige aftener.

Kontingent
100 kr. pr. husstand incl. alle foreningens tilbud, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN. Kontingent betales senest 1. oktober - husk at påføre afsender. Medlemmerne opfordres til selv at afhente HVEM FORSKER HVAD.

Kursusvirksomhed
Anton Blaabjerg: *Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier*. Fra 20. september 10 tirsdage på Folkeuniversitetet, Badehusvej 23, *for begyndere* kl. 16-18 og *for fortsættere* kl. 19.15-21.15. Evt. opl. hos læreren ☎ 86 61 04 36. Tilmelding til FU ☎ 98 16 75 00.

Finn Jelstrup: *Brug af pc'er til slægtsforskning - baseret på programmet BK5.2*. Under FOF-Aalborg på Kjellerupsgades Skole fra 27. september 10 tirsdage kl. 16-19; max. 14 deltagere. Tilmelding til FOF ☎ 98 13 82 33.

Jørn E. Toldbod: *Slægtsforskning for begyndere*. Under LOF-Aalborg på Gistrup Skole fra 29. september 10 torsdage kl. 19-21.45. Tilmelding til LOF ☎ 98 38 00 04.

Birgit Øskov: *Slægtsforskning*. Under LOF-Nørresundby to kurser fra 28. september 10 onsdage, koster 380 kr. + materialeudgifter. Tilmelding til læreren ☎ 98 17 63 76: - *for begyndere* kl. 9.30-12.15 på LOF-skolen, Skansevej, Nørresundby, og - *for fortsættere* kl. 19-21.45 på Arkivet i Aalborg.

Birgit Øskov: *Slægtsforskning for begyndere*. Under LOF-Brønderslev fra 27. september 10 tirsdage kl. 19-21.45.

Kaffekassen
Prisen for kaffe/the er for den kommende sæson - midlertidigt - sat op til 7 kr. Forøgelsen går ubeskåret til indkøb af folketællingerne for Hjørring Amt til Arkivet.

Selskabet for Aalborg Garnisons Historie
Torsdag 15. september: Politiets internering - i anledning af 50 året v/ Erik Lottrup. Torsdag 17. november: Bataljon i garnison og krig v/ E.O.A. Hedegaard. Begge møder kl. 19.30 i auditoriet på Nørre Uttrup Kaserne, tilmelding til Jens Vestmar ☎ 98 31 85 36, foreningens medlemmer er velkomne.

Bestyrelsen
- Birgit Øskov, fmd./kass., Vesterbrogade 6, 3.th.-15, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.
- Ingrid Wisborg Gade, sekr., Anthon Bachs Vej 6, 9000 Aalborg ☎ 98 12 65 15.
- Hans Erik Luther, Petersborgvej 59, 9000 Aalborg ☎ 98 16 63 34.
- May Britt Hansen, Vårstvej 321, Fjellerad, 9260 Gistrup ☎ 98 33 36 17.
- Jørn Toldbod, Sindalvej 19, 9220 Aalborg Øst ☎ 98 15 79 65.
- Per Andersen, suppl., Harlekinvej 7, 9000 Aalborg ☎ 98 18 79 14.
- Lindy Kær, suppl., Byrstedvej 46, Byrsted, 9240 Nibe ☎ 98 38 73 56.
- Hakon Wormslev, rev., P.P. Hedegårdsvej 1, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 38 86.
- Finn Hejlesen, rev., Kvisten 27, 9260 Gistrup ☎ 98 32 32 07.

Egns- og Slægtshistorisk Forening, Holstebro

Torsdag 22. september (FU)
Ole Degn, dr.phil., arkivar, Viborg: Bispearkiverne, en guldgruppe af oplysninger.

Bispearkiverne er omfattende og rummer et mere alsidigt stof, end de fleste forestiller sig - også til personalhistorien. - Forskellige typer materialer gennemgås.

Torsdag 27. oktober
Børge Gjøderum Gade: Fra fattiggård til forsorgshjem.

Social historie fra før reformationen til vor tid ... Vi stiller skarpt på Holstebro By - Ringkøbing By og Ringkøbing Amt.

Torsdag 17. november (FU)
Børge Kjær, mag.art., arkivar, Grenå: Fortæl din historie til eftertiden....

Onsdag 7. december
Bent Holm, arkivar, Lokalhist. Arkiv, Holstebro: Det gamle Holstebro incl. film. NB: Mødested kl. 19.30 på Lokalhistorisk Arkiv, Holstebro Museum.

Torsdag 19. januar 1995
Generalforsamling.

Tid og sted
Torsdage kl. 19.30 på Holstebro Bibliotek. Kaffe medbringes. Undtaget mødet onsdag 7. december på Lokalhistorisk Arkiv.

Kontingent
100 kr., ved FU-mærkede foredrag 10 kr. for medlemmer og 30 kr. for gæster.

Bestyrelsen
- Helle Leth Jensen, fmd., Griegsvej 49 A, 7500 Holstebro ☎ 97 42 99 31.
- Harald Andersen, sekr., Ryesvej 24, 7500 Holstebro ☎ 97 42 27 51.

- Rita Hansen, kass., Naltoftevej 8, Borbjerg, 7500 Holstebro ☎ 97 46 13 36.
- Ingerlise Amby Christensen, Nordkap 36, 7500 Holstebro ☎ 97 42 65 61.
- Inger Nørgaard, Skivevej 9, 7500 Holstebro ☎ 97 42 21 26.
- Per Nørgaard Laugesen, Hovedgaden 14, Tvis, 7500 Holstebro ☎ 97 43 52 55.
- Jytte Knudsen, Fabersvej 48, 7500 Holstebro ☎ 97 42 69 86.

Slægts- og lokalhistorisk Forening for Bølling-Nr. Horne Herred

Mandag 5. september
Aftentur til Lønborg.
Vi mødes ved Lønborg Kirke kl. 19.30 og pastor Graugaard fortæller om den nyrestaurerede kirke. Herefter drikkes kaffen på Fjordvejskroen, og Torben Egebjerg fortæller om Skjern-Egvad Museum her og nu.

Tirsdag 18. oktober
Benny Madsen og Keld Vinther: Sådan bruger vi edb i slægtsforskning.

Onsdag 16. november
Rigmor Lillelund: Hvordan jeg fandt den gamle guldsmed!

Tid og sted
Kl. 19.30 i Seniorgården i Tarm, kaffe og brød kan købes ved møderne.

Kontingent
80 kr., par 120 kr., incl. SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen
- Per Vig, fmd., Amagervej 72, 6900 Skjern ☎ 97 35 25 80.
- Jytte Christensen, kass., Ørnevej13, 6880 Tarm ☎ 97 37 12 51.
- Martin Mortensen, Holstebrovej 7, 6900 Skjern ☎ 97 35 03 92.
- Hans Nielsen, Chr. Hansensvej 9, 6900 Skjern ☎ 97 35 08 27.
- Keld Vinther, Klostermarken 62, 6900 Skjern ☎ 97 35 34 19.

Onsdag 31. august
Start på vinterens arbejde - og aneaften.

Tirsdag 6. september, kl. 14-17
Første tirsdag i måneden, og vi mødes i Marie Lauritsens Hus. Der er altid hjælp at få. - Kan vi oprette forskergrupper?

Lørdag 17. september kl. 14
Besøg på Haderslev Byarkiv. Arkivet giver kaffe og brød.

Tirsdag 4. oktober kl. 14-17
Første tirsdag i måneden, og vi mødes i

Marie Lauritsens Hus med de problemer, vi har; to medlemmer kan hjælpe. - Vi forsøger at oprette forskergrupper.

Onsdag 5. oktober
Lizzie Knoop: Efterslægtstavlen. Hvordan arbejder vi med den?

Onsdag 26. oktober
Aneaften - tag problemerne med.

Tirsdag 1. november kl. 14-17
Første tirsdag i måneden mødes vi i Marie Lauridsens Hus.

Onsdag 16. november
Interview-teknik: Hvordan udspørges familiemedlemmer og andre om slægten? Kan vi evt. oprette en gruppe til at interviewe ældre medlemmer i foreningen?

Tirsdag 6. december kl. 14-17
Første tirsdag i måneden.

Onsdag 7. december
Juleafslutning.

Onsdag 11. januar 1995
Generalforsamling ifølge lovene.

Mødedage i 1995
Onsdage 1.2., 22.2., 15.3., 5.4., 26.4. og lørdag 20.5.

Tid og sted
Alle møder - hvor intet andet er nævnt - kl. 19.30 i lokalet på Vestergade 7 i Bramdrup.

Kontingent
100 kr., par 125 kr.

Bestyrelsen
- Orla Iver Madsen, fmd., Skovbrynet 14, 6100 Haderslev ☎ 74 52 15 14.
- Asger Østergd. Thomsen, næstfmd., Kallemosen 4, 6200 Aabenraa ☎ 74 62 93 86.
- Ella Damgaard, kass., Vonsbækvej 68, Bæk, 6100 Haderslev ☎ 74 57 91 64.
- Gudrun Mandau, sekr., Sdr. Vilstrup Bygade. 27, 6100 Haderslev.
- Irene Jørgensen, Sdr. Vilstrup Bygade 46, 6100 Haderslev ☎ 74 58 24 46.

Slægtshistorisk Forening Korsør

Torsdag 8. september
Alm. mødeaften.

Torsdag 22. september
Poul Emil Bendtsen: Slægtsforskning i Sverige.

Torsdag 6. og 20. oktober
Alm. mødeaften.

Torsdag 3. november
Møde på lokalhistorisk arkiv i Korsør.

Torsdag 17. november
Jørgen Dimpker viser lysbilleder fra Korsør for 30 år siden.

Torsdag 1. december
Julekomsammen.

Tid og sted
Kl. 19-22 Korsør Bibliotek.

Kontingent
100 kr., par 150 kr. - incl. SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen
- Karin Vedel, fmd., Borgbjergvej 8, 4242 Boeslunde ☎ 53 54 04 52.

- Edith Ørbech Madsen, kass., Baggade 39, 4220 Korsør ☎ 53 57 01 63.
- Tove Thunbo, Kjærsvej 276, 4220 Korsør ☎ 53 57 39 92.
- Anni Iversen, Rønne Allé 7, 4220 Korsør ☎ 53 57 48 03.
- Flemming Schau Ludvigsen, Tyreengen 14, 2.th, 4220 Korsør ☎ 53 57 39 81.

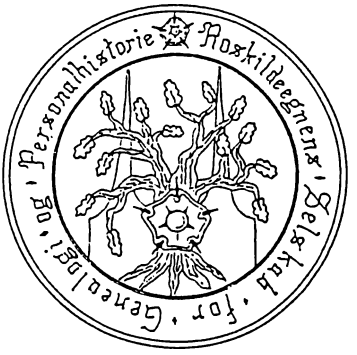

Onsdag 7. september
Vi starter sæsonen - skal vi oprette et par studiegrupper, f.eks. *Gotisk skriftlæsning* og *Slægtsforskning og edb*?

Torsdag 13. oktober
Mikael Horn, slægtsforsker, Fårevejle: Efterslægtstavler.

Onsdag 9. november - lokale 332.
Karen Urth, tekstilkonservator, Næstved Museum: Klædedragten gennem 150 år.
Foredraget illustreret med bl.a. lysbilleder og overheads.

Torsdag 15. december
Julemøde - Vi hjælpes ad. Tag dine problemer og spørgsmål med...

Tid og sted
Kl. 19.30 i lokale nr. 344 på Kildegården, Helligkorsvej 5.

Kontingent
125 kr., par 180 kr. incl. SLÆGTEN og foreningens årsskrift. Gæster 20 kr. pr. møde. Arrangementerne er åbne for alle interesserede, medbring selv kaffe mm.

Bestyrelsen
- Jens V. Olsen, fmd., Bandholmvej 5, Veddelev, 4000 Roskilde ☎ 46 75 51 73.
- Stefan Andersen, kass., Toftevangen 19, 4130 Viby Sj. ☎ 42 39 41 73.
- Karna Hansen, sekr., Klokkervej 30, 4000 Roskilde ☎ 42 36 10 56.
- Kit Bisgaard, Åstoften 14, Svogerslev, 4000 Roskilde ☎ 46 38 35 14.
- Henning Kiilerich Frederiksen, Søbredden 47, Svogerslev, 4000 Roskilde ☎ 46 38 40 80.

Slægtshistorisk forening for Sydsjælland

Tirsdag 6. september
Georg Simon: Danmarks indvandrere gennem tiderne - hvor finder man dem?

Onsdag 12. oktober
Ekskursion til Rigsarkivet. Tilmelding til formanden senest mandag 3. oktober.

Mandag 7. november
Claus Bjerring: Livet på fattiggårdene.
Fattiggårdenes og fattigvæsenets historie i det gamle Præstø Amt.

Onsdag 7. december
Karen Hansen, Vindbyholt: Søstrene fra Gl. Kjøgegaard.

3 søstre af slægten Carlsen. Den ældste flyttede til Rønnebæksholm og blev gift med Grundtvig; det var begges andet giftermål. Den næstældste blev gift med pastor Rørdam og flyttede til Mern. Den yngste forblev ugift, var stiftsdame på Vallø og boede skiftevis hos de to søstre; hun var historiker og har skrevet om Rønnebæk Sogn.

Mødedatoer i 1995
10.1., 8.2., 15.3., 19.4. og 25.5.

Tid og sted
Alm. møder kl. 19.30-22.00 i lok. 217 på Grønnegades Kaserne.

Kontingent
90 kr., par 150 kr. Gæster 20 kr. pr. møde.

Kursus
LOF-Næstved arrangerer kursus i slægtsforskning, dels for begyndere og dels for fortsættere. Lærer er Ole Pilegaard Hansen. Se nærmere om kurserne i dagspressen.

Bestyrelsen
- Henning Ballegaard, fmd., Vagtelvej 35, 4700 Næstved ☎ 53 72 95 24.
- Ole Pilegaard Hansen, kass., Fyrrevej 7, Fensmark, 4700 Næstved ☎ 55 54 64 05.
- Karin Mørck, sekr., Kildebakken 14, 4700 Næstved ☎ 53 72 74 74.
- Knud Rahbæk Frederiksen, Fællesejevej 14, 4700 Næstved ☎ 53 72 55 08.
- Keld Andersen, Askovvej 23, Aaside, Tappernøje ☎ 53 76 57 36.

Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland

Lørdag 17. september
Mini-træf for medlemmer kl. 10-16 på Køge Gymnasium.

Medtag bøger, tavler, skemaer, kort, film, billeder etc. - også dine problemer i forskningen og lad os bruge en dag på dit og mit spændende arbejde i slægtsforskning. *Tilmelding nødvendig af pladshensyn*. - Du må gerne komme kl. 9 og opstille, hvad du evt. har til salg eller bytte af f.eks. bøger mv.

Mandag 3. oktober
Besøg på Landsarkivet i Kbh. er udsat til 6. februar 1995 p.gr. af arkivets lukning. - Nyt emne for 3. oktober meddeles senere.

Onsdag 2. november
Erik Kann, genealog: Din ane flyttede!

Hvor blev vedkommende af? Hvordan kan det efterspores? Hvilket kildemateriale kan du benytte?

Mandag 5. december
Julehygge.

Karen Hansen, Vindbyholt, benytter Selma Lagerlöfs fortællinger som optakt til julen. Derpå julehygge med kaffe, vin, øl og vand. *Forhåndstilmelding* nødvendig.

Tirsdag 17. januar
Generalforsamling.

Tid og sted
Kl. 19.00 på Køge Gymnasium.

Kontingent
150 kr., par 200 kr. Gæstekort 25 kr.

Bestyrelsen
- Dirck Jensen, fmd., Kaprifolievej 1, 4600 Køge ☎ 53 65 27 46.
- Henning Jørgensen, kass., Ranunkelvej 8, 4600 Køge ☎ 53 65 71 12.
- Ole Søndergard, sekr., Irisvej 9, 4600 Køge ☎ 53 65 28 96.

- Henning Mathiesen, red. Stamtræet, Ringstedvej 119, Lellinge, 4600 Køge ☎ 53 66 00 77.
- Dorrit Hvenegaard, Askøvej 20, 4652 Hårlev ☎ 53 68 73 12.

Silkeborg Slægtshistoriske Forening

Tirsdag 16. august - sal D.
Medlemsmøde.
Da vi gerne vil lære alle vores medlemmer at kende, bedes du komme denne aften, hvor alle fortæller om, hvad de laver og har fundet ud af siden sidst.

Tirsdag 27. september (FU) - sal A.
Ole Degn, arkivar, Viborg: Skole og undervisning.
I de sidste 200 år har så godt som alle danskere gået i skole. Det vil derfor i almindelighed være muligt at finde personer i skolearkiverne, og disse kan belyse vigtige sider af fortidens samfund og kultur.

Tirsdag 11. oktober (FU) - sal A.
Paul G. Ørberg, cand.mag., fhv. arkivar, Viborg: Retsbetjentearkiver.
Retshåndhævelsen er grundlæggende for samfundet; men den er ikke kun et spørgsmål om forbrydelse, dom og straf. De gamle retsbetjentes - dommeres og politimestres - virke var så rigt facetteret, at det kommer til at afspejle mere eller mindre samtlige personer i den givne retskreds.

Tirsdag 8. november (FU) - sal A.
Hans H. Worsøe, landsarkivar, Aabenraa: Amtsarkiverne.
Amtsarkiverne hører til landsarkivernes største og mest ubenyttede samlinger. De rummer mange grundlæggende oplysninger f.eks. om skifter, alimentationsbidrag, skilsmisser og i vort århundrede adoptioner.

Tirsdag 6. december - sal D.
Vi holder julehygge og håber, at nisserne vil hjælpe os med at løse de problemer, der kommer frem her. Ellers er der måske andre medlemmer, der kan.

Tid og sted
Kl. 19 i Silkeborg Medborgerhus, Søvej.

Kontingent
95 kr., par 150 kr.

Bestyrelsen
- Ulla Nørskov, fmd., Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.
- Vivi Bøgestrand, næstfmd., Trymsvej 20, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 32 43.
- Ester Hjarsøe, kass., Vesterled 1, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 44 55.
- Ole Sørensen, sekr., Sinding Hovvej 30, 8600 Silkeborg ☎ 86 85 50 11.
- Carl E. Andersen, Løvfaldsvej 20 b, 8600 Silkeborg ☎ 86 81 45 17.

Amager Slægtshistoriske Forening

Mandag 4. juli
Tommy P. Christensen, cand.mag., museumsinspektør, Odense: Slægtsforskeren og det gamle landbosamfund - før og efter de store landboreformer.

Lørdag 16. juli, kl. 10-?
Udflugt til Frilandsmusset i Brede med speciel rundvisning.

Vi mødes ved hovedindgangen kl. 9.50. Gratis for medlemmer - evt. gæster betaler selv entre. *Husk madkurven!*

Mandag 1. august
Mødeaften med gruppearbejde og gotisk.

Mandag 29. august kl. 19-22
Besøg på mormoneres Slægtshistorisk Center, Priorvej 12, København.

Anna-MargretheKrogh-Thomsenfortæller og viser rundt, derefter i begrænset omfang mulighed for at forske selv. - Mødested: Indgangen kl. 18.50.

Mandag 10. oktober
Mødeaften med gruppearbejde, gotisk skrift og forberedelse til besøget på matrikelarkivet. *Husk tilmelding!*

Mandag 7. november
Mødeaften med gruppearbejde og gotisk.

Onsdag 9. november kl. 12-ca.14.30
Besøg på Kort- og Matrikelstyrelsen, Rentemestervej 8, København.

Ca. 1 times oplæg af Bent Bødker, derpå fordyber vi os i de forud bestilte arkivalier/kort. - Mødested: Indgangen kl. 11.50.

Mandag 5. december
Julearrangement med gløgg, æbleskiver og hyggeligt samvær.

Tid og sted
Ordinære møder kl. 19 i mødelokalerne på Tårnby Hovedbibliotek, Kamillevej 10, Kastrup. - Kaffe, øl og vand kan købes.

Kontingent
100 kr., par 150 kr., betales i januar. Gæstebetaling ved foredrag 20 kr.

Bestyrelsen
- Jens Arne Jakobsen, fmd., Sirgræsvej 65, 2.tv., 2770 Kastrup ☎ 32 50 50 04.
- Britta S. Mortensen, sekr., Nålemagerstien 14, 2300 København S. ☎ 31 58 73 93.
- Anders Gadegaard, kass., Holdkærs Ager 183, 1.tv., 2770 Kastrup ☎ 31 51 10 87.

Slægtshistorisk Forening i Ry

Onsdag 14. september
Optakt til besøg på Erhvervsarkivet i Århus - Kaj Ahlburg og Knud Aagaard orienterer.

Tirsdag 27. september
Besøg på Erhvervsarkivet i Århus.

Onsdag 12. oktober
Samarbejdsaften med bl.a. gotisk skriftlæsning.

Onsdag 9. november
Foredrag med Anna Rasmussen, Hylke.

Onsdag 7. december
Juleafslutning.

Tid og sted
Det vil blive meddelt lokalt senere!

Kontingent
125 kr., par 200 kr.

Bestyrelsen
- Svend Ingerslev-Olesen, fmd., Lindevej 3, 8670 Låsby ☎ 86 95 11 22.
- Knud Aagaard, næstfmd., Kirkevej 73, 8670 Låsby ☎ 86 95 15 86.

- Rita Harder, kass., Bøgevej 2 B, 8680 Ry ☎ 86 89 19 37.
- Kaj Ahlburg, sekr., Kildebakken 36, 8680 Ry ☎ 86 89 14 63.
- Inger Olsen, Skovagervej 3, 8680 Ry ☎ 86 89 32 53.

Sydkystens Slægtshistoriske Forening

Mandag 5. september
Erik Kann, genealog: Udlagt barnefader... Hvad så?
En gennemgang af de mange muligheder, der er for at finde faderen. Hovedvægten lagt på tidsrummet 1750-1900.

Mandag 3. oktober og 14. november
Hygge - bytte - snakke.
Er du gået i stå, så lad os hjælpes ad med at komme videre. Hjælp til selvhjælp.

Mandag 12. december
Julehygge - bytte. Kaj Lorentsen: Jul i meget gamle dage.

Tid og sted
Kl. 19.30 i "Hyggeklubben", Gersagerparken 22-24, Greve.

Kontingent
100 kr., par 150 kr, 20 kr. for gæster.

Bestyrelsen
- Jørgen Seide Petersen, fmd., Gersagerparken 121, 1. tv., 2670 Greve ☎ 43 69 19 05.
- Kaj Lorentsen Jensen, sekr., Strandgården 49, 2680 Solrød ☎ 53 14 18 75.
- Stie Rønne, kass., Gersagerparken 61, 2., 2670 Greve ☎ 42 90 65 68.
- Bent Melby, Gersagerparken 121, 1. mf, 2670 Greve ☎ 42 60 08 91.
- Tove Schøn Hansen, Kildehuset 2, 2. mf., 2670 Greve ☎ 42 60 01 90.

Hvidovre Slægtsforskere.

forening af slægtsforskere oprettet den 1. august 1993.

Mandag 5. september
Årsmøde kl. 14.

Tirsdag 6. september
Start af studiekreds: Gotisk skriftlæsning, brug af computer med BK5 og læsning af mikrofilm på læseapparaterne.

Onsdag 14. september
Besøg på Rigsarkivet med rundvisning, hvor vi oplever den nye læsesal. Vi mødes ved Rytterskolen kl. 16.45, så vi sammen er ved Rigsarkivet kl. 17.30.

Tid og sted
Hver mandag kl. 13-16 og hver tirsdag kl.

14-16 i Rytterskolen.

Om mandagen er der brug af computer med undervisning i tekstbehandling og indtastning af data i BK5 samt bestilling af mikrofilm og læsning af samme på læseapparaterne - Husk: Tidsbestilling på den fremlagte kalender, max 1 time.

Om tirsdagen er der studiekreds med læsning af mikrofilm, kirkebøger og andre dokumenter skrevet med gotisk skrift. - Vi deler en fotokopi i op til 10 strimler, og hver får en med hjem til læsning og oversættelse. Når I mødes igen, har vi en færdig kopi af dokumentet til indtastning på computeren. Vi gentager samme pensum 2 tirsdage, så alle kan nå at være med og følge studierne uden at komme bagud.

Formand

Dan Olsen, Spurvehøjvej 17, st.tv., 2650 Hvidovre ☎ 31 78 86 42.

Foreningens adresse: Rytterskolen, Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre.

Øvrigeprogrammer

- fra de 10 regionale foreninger, der ikke abonnerer på SLÆGTEN, er flg. indsendt:

Slægtshistorisk Forening i Herning

19.9. Erik Kann, stud.mag., Kbh.: Den danske bonde før udskiftningen.

10.10. Besøg på Centralbiblioteket og Lokalhistorisk Arkiv i Herning.

21.11. Birgitte Dedenroth Schou, stadsarkivar, Kolding: Dagligdagen i kommunearkiverne.

12.12. Ole Degn, arkivar, Viborg: Registre på landsarkivet i Viborg - og bispearkiverne.

Møder: Kl. 19.30 i Aktivcentret, Brorsonsvej 12, Herning. - Fmd: Ingelise Løvenholt Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds ☎ 89 33 53 62/97 14 16 32. - Kontingent: 100 kr.

Koldinghus Forening af Slægtsforskere

6.9. Birgitte Dedenroth Schou, stadsarkivar, Kolding: Kommune- og købstadsarkiver.

4.10. Søren Hansen, lektor, Grindsted: H.C. Andersen - gøgeunge eller kongesøn?

13.12. Per Sørensen: Gamle danse.

3.1. Lene Vestergd.: Sådan forsker jeg.

Møder: Kl. 19.30 i Kirkesalen i Sct. Jørgens Gaard. - Fmd: Irene Lindbæk, Chr. Winthersvej 17, 6000 Kolding ☎ 75 52 52 10.

Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn

12.9. Knud Prange, lektor, Kbh.: Arkivar S. Nygaards sedler.

29.9. Slægtsforskerdag, se s. 30.

10.10. Anna-Margrethe Krogh-Thomsen: Mulighederne på mormonernes Slægtshistoriske Center.

14.11. Grethe Ilsøe, landsarkivar, Kbh.: Manglende kvinder i *Dansk biografisk Leksikon* og *Blå Bog*.

12.12. Jørn Lund, prof.: *Den store Danske Encyklopædi*.

Møder: Kl. 19.30 i Mormon-kirkens foredragssal, Priorvej 12, Frederiksberg. - Fmd: Jørgen Aasberg: MacDonald Alle 15, 2750 Ballerup ☎ 44 97 01 71.

Slægtshistorisk Forening for Brønderslev-egnen

Fra 18.8. hver onsdag kl. 9.30-11.30 læseøvelser i gotisk skrift og hver torsdag kl. 19-22 åbent hus.

19.10. Anton Blaabjerg, genealog, Viborg: Skriv en slægtsbog. - Kl. 19.30 i Menighedshuset, Brønderslev.

Birgit Øskov: *Slægtsforskning for begyndere*. Under LOF-Brønderslev fra 27. september 10 tirsdage kl. 19-21.45.

Fmd: Henrik W. Olesen, Løbet 3, Manna, 9700 Brønderslev ☎ 98 88 71 29.

Slægtsforskertræf 1994 - i Haderslev

Slægtsforskertræf, der første gang blev afviklet 1978 igen 1981 i Herning, blev i 1994 afholdt af Haderslev Slægtsforsknings Forening. Arrangementet er siden genoptagelsen i 1986 gået på skift mellem SSFs medlemsforeninger (Viborg 1986, Aalborg 1988, Århus 1990 og København 1992), og næste gang, vi skal mødes på denne måde bliver 1996, hvor Koldinghus Forening af Slægtsforskere skal arrangere det.

16. april 1994 var Haderslev Handelsskole med god plads - og fint vejr! - rammen om årets træf. Efter ankomst/indskrivning bød formanden for Haderslev-foreningen, Orla Iver Madsen, velkommen til træfdeltagere og gæster, bl.a. fra Sveriges Släktforskarförbund. Fællessangen "Det haver så nyeligen regnet" og Hans H. Worsøes foredrag om Landsarkivet for Sønderjylland placerede stedet på landkortet; i den forbindelse kan det nævnes, at man nu er færdig med at mikrokort-filme landsdelens kirkebøger.

Udover, at deltagerne "træffedes" med træfkataloget som udgangspunkt, kunne man også se slægtsprogrammer på pc demonstreret, høre foredrag v/ Elsebeth Paikin om kildeindtastning og besøge salgs- og informationsboder vedr. slægtsforskning.

16.45 blev træffet afsluttet af formanden for SSF, Birgit Flemming Larsen, og Orla Iver Madsen. På Haderslev Slægtsforsknings Forenings vegne skriver Orla Iver Madsen: *Efter et sådant træf er derdeltagere, der har haft et godt udbytte med hensyn til oplysningerne og andre, der ikke har fået noget udbytte. Det er jo betingelserne for et træf. Men hovedsagen er jo også, at man skal skabe nogle kontakter og være sammen om vores fælles store interesse: Slægtshistorisk forskning. Haderslev Slægtsforsknings Forening takker herved for at have fået den store oplevelse at forestå træffet 1994.*

BØ

Slægtsforskerdag 1994 - i København

"Hvor langt er du kommet tilbage i din slægt?" - Spørgsmålet stilles ofte til os slægtsforskere. Svaret herpå bør vi være: Spørgsmålet er forkert stillet - skulle hellere lyde: "Hvad ved du om dine forfædre?"

Foreningen i København har derfor valgt mottoet *Få kød på anerne* til slægtsforskerdagen lørdag 24. september 1994 kl. 9-15.30 på DSB-skolen, Folke Bernadottes Allé 7, 2100 Kbh. Ø, lige ved ØsterportSt. - Deltagergebyr på 100 kr. samt evt. betaling for frokost, 75 kr., opkræves efter tilmelding senest 6. august til Jørgen Aasberg, MacDonald Allé 15, 2750 Ballerup.

Om formiddagen holder de to museumsinspektører, cand.mag.erne Tommy P. Christensen og Mette Skougaard foredragene *Boligens ydre rammer* og *Boligens indretning og brug* i 17-1800-tallet. - Og efter frokosten fortæller kultursociolog, mag. art. Hanne Willert om *Store familier i små huse*, og docent, dr.phil. Ingrid Markussen om *Forfædrenes uddannelse og deres holding til arbejdet*.

Vi bliver flere og flere ...!

Danmark oplever i disse år en interesse for slægtsforskning som aldrig før. De allerede etablerede foreninger ser en medlemstilgang, som synes uden ende, og rundt omkring, hvor Danmarkskortet har huller, starter nye foreninger deres virksomhed, således at der snart ikke er bare pletter mere. - SSFs nye medlemsforeninger (i alfabetisk orden) præsenterer sig her:

Amager Slægtshistoriske Forening

En lille fast flok, der havde fulgt AOFs kursus i slægtsforskning på Skottegårdsskolen i Kastrup i 2 år v/ Tommy P. Christensen, stod pludselig ved afslutningsaftenen overfor spørgsmålet "Hvad med næste sæson?" Tommy P. Christensen kunne ikke længere forestå undervisningen på grund af andet arbejde, så derfor måtte der tænkes i helt andre baner - måske i retning af en forening. Som underafdeling af nærmeste slægtshistoriske nabo kunne det ikke blive, og som selvstændig forening med vedtægter o.l. kunne man låne lokaler på Tårnby Bibliotek. Der blev lavet en arbejdsgruppe, således at den stiftende generalforsamling kunne afholdes 13. september med 10 deltagere. Efter dette møde, omtale og større artikel i lokalbladene på Amager har man nu 30 medlemmer, der fast holder møde den første mandag i hver måned - året rundt.

Hvidovre Slægtsforskere

1. august 1993 dannedes foreningen af en gruppe aktive slægtsforskere, der i høj grad benytter computeren i deres daglige arbejde. To dage om ugen mødes man nogle timer for at taste ind, renskrive og hjælpe hinanden med de gotiske udtryk samt læsning af arkivalier på mikrofilm.

Ry Slægtshistorisk Forening

Kursus i slægtsforskning var også her i efteråret 1993 anledning til, at denne forening blev startet. Erfaringsudveksling og hjælp, når man er gået i stå og mangler nye ideer til yderligere forskning, var udgangspunktet, da foreningens første 16 medlemmer kom fra start. Man mødes som regel den anden onsdag i hver måned - sept./dec. og jan./april. Nogle af foreningens medlemmer arbejder med edb og kan være behjælpelig også med dette.

Silkeborg Slægtshistoriske Forening

Efter endt aftenskolekursus i slægtsforskning følte man i Silkeborg, at der måtte noget mere til. At man ville få brug for nogle at drøfte problemer med, lære mere end det, man havde lært på kurset og absolut også lære noget mere gotisk. En lille kreds af forskere gik derfor sammen om at stifte foreningen i marts 1993. I dag tæller foreningen 30 medlemmer og har allerede nu haft en del flere aktiviteter, end man egentlig havde planer om fra begyndelsen. Bl.a. en studiekreds i gotisk, der blev udvidet med 3 mødegange mere end først planlagt.

Slægtshistorisk Forening for Brønderslevegnen

Igennem længere tid var Hillermann Holst, Bodil og Søren Kalstrup fra Brønderslev kørt til landsarkivet i Viborg for at forske på egen hånd - mon der dog ikke i hjembyen var mulighed for at etablere en slægtshistorisk forening? Efter orienteringsmøde og stiftende generalforsamling i oktober 1992 var foreningen med 18 medlemmer en realitet, og i dag er den vokset til 47 medlemmer. Udover egentlige foredragsaktiviteter læser man gotisk skrift hver onsdag fra september til juni, og hver torsdag er der åbent hus i foreningens lokaler, der blandt andet rummer kirkebøgerne fra hele Brønderslev Kommune, folketællingerne fra Brønderslev By 1787-1860 (- 1850), jordebog for byen 1805 og dertil 9 mikrokortlæseapparater.

Sydkystens Slægtshistoriske Forening
"Der var engang" et kursus i slægtsforskning under FOF, Greve i vinteren 93-94. Hvad skulle kursisterne dog gøre, når sidste kursusaften var forbi, og man stadig ønskede at dyrke sin hobby? Ja, efter møde og nedsat arbejdsgruppe kunne man afholde stiftende generalforsamling 24. februar 1994 og snart derefter tegne foreningens første 27 medlemmer. To måneder senere var der 42 medlemmer, og foreningens program for et år frem lå klar. Medlemsskab af SSF blev tegnet, og i dette nummer af SLÆGTEN kan resten af Danmarks slægtsforskere læse om foreningens efterårsaktiviteter for første gang.

BØ

Ejendomshistoriske undersøgelser i matrikelarkivet

af Svend Balslev, Kildevældsvej 16 A, 2830 Virum ☎ 42 42 30 16. Med forfatterens tilladelse er artiklen gengivet efter *Ejendomsmægleren, 1993:9.*

Historisk potentiale i matrikelarkivet
Det er vel ikke mange af de, der i det daglige arbejder med de aktuelle oplysninger fra matriklen, det være sig ajourførte matrikelkort, aktuelle arealer og måloplysninger for bestemte ejendomme, der tænker på, at der ligger et meget stort historisk materiale bag det aktuelle stof, et materiale, som kan udnyttes på mange forskellige måder i forskningsmæssigt øjemed.

Dette materiale opbevares i matrikelarkivet under matrikeldivisionen, lovkontoret Kort og Matrikelstyrelsen. Arkivet blev oprettet af forarbejderne til den nugældende matrikel, der trådte i kraft 1.1.1844. Samtidig blev Rentekammerets landmålingsarkiv, der var oprettet ved rentekammerresolution 19.7.1693, indlagt under matrikelarkivet. Arkivet har således sidste år fejret 300-året for oprettelsen af dets ældste del!

At følge en ejendoms historie
Her skal fortælles lidt om, hvordan man kan følge en ejendoms historie og hvilke arkivalier, der kan benyttes i den forbindelse.

Ønsker man f.eks. at arbejde med landbohistorie, er der peget på nogle muligheder, men materialet kan selvfølgelig også udnyttes på andre måder.

Der er intet nævnt om de digitale matrikelkort, der er så nye og kun findes i et begrænset område, ligesom edb-matriklen, der blev indført i 1980'erne, heller ikke er nævnt, da den jo er en fortsættelse af matrikelprotokollerne.

For den, der ønsker at studere en bestemt ejendoms historie eller landbrugsstrukturen inden for et bestemt område, kan man ved at benytte arkivets forskellige arkivalier i kronologisk omvendt orden følge en ejendom tilbage i tiden, i nogle tilfælde et godt stykke over 200 år tilbage, alt afhængigt af, hvor i landet den ejendom ligger, som man ønsker at undersøge. I alle tilfælde vil man ved hjælp af de matrikelkort og -protokoller, der hører til den nugældende matrikel, kunne føre ejendommen tilbage til tidspunktet for matrikuleringen af det pågældende ejerlav, dvs. til tidsrummet 1805-22, tidligst på øerne og senest i Jylland. Ønsker man nærmere redegørelse for forandringer i en bestemt situation, må man søge oplysning herom i de udstykningssager, som der er henvist til i matrikelprotokollerne.

Matrikuleringstiden
Er man kommet tilbage til matrikuleringstiden, findes der en række protokoller og andre arkivalier, der kan give meget værdifulde oplysninger om landbrugsforhold m.m.

i begyndelsen af 1800-tallet. Ved kgl. resolution af 16.5.1804 blev det bestemt, at der skulle udarbejdes en ny matrikel. Som forarbejde til matrikuleringen blev der udarbejdet herredsvis affattede beskrivelsesprotokoller på grundlag af de indberetninger, som godsejere, præster, amtsforvaltere mfl. skulle indsende i januar 1805 om hver enkelt ejendom. Her gives bl.a. oplysning om dyrkningsmåde, udskiftning, jordens bonitet, statistiske oplysninger om høavl o.l. Til brug for landinspektørerne ved arbejdet i marken blev der lavet sognevise ekstrakter af beskrivelsesprotokollerne.

Matrikuleringsarbejdet

Matrikuleringsarbejdet foregik ved, at et antal landinspektører og landmålere, 6-8 i alt, skulle matrikulere de enkelte sogne inden for et herred. Arbejdet bestod i udarbejdelse af kort for hvert ejerlav i sognet, bonitering eller taksering af jorderne i forhold til normaljorden, der havde takst 24, og endelig arealberegning for hvert enkelt matrikelnummer. Såfremt der over det enkelte ejerlav fandtes et udskiftningskort, der ved en kortprøve viste sig at være tilstrækkelig nøjagtig, blev det brugt som matrikelkort, men i mange tilfælde måtte man opmåle nye kort.

Selve matrikuleringsarbejdets gang blev beskrevet i herredsvis førte arbejdsjournaler. Heri er der for hvert ejerlav givet oplysning om kortprøven, bonitering, hvilke veje, der var undtaget fra skyldsætning mv. Udover dette findes der kopi af brevvekslingen med en del lodsejere mfl. om problemer vedrørende deres ejendomme i henseende til matrikuleringen. Meget ofte findes også en kort beskrivelse af, hvad der blev dyrket i ejerlavet, og hvad der i øvrigt blev produceret af specielle ting.

Udover matrikelkortene foreligger resultatet af matrikuleringsarbejdet som en række beregnings- eller sogneprotokoller, der hver omfatter alle ejendomme i et sogn med areal, hartkorn og beskrivelse, dvs. antallet af lodder og beliggenhed for hvert enkelt matrikelnummer. Også alle umatrikulerede arealer er med: gader, veje, grus- og lergrave mv. Sogneprotokollerne danner grundlag for alle senere matrikelprotokoller.

Ældre kort

Muligheden for at komme længere tilbage i tiden afhænger af, om der findes noget om udskiftningen af det ejerlav, man beskæftiger sig med. Ved udskiftningen af fællesskabet fik den enkelte ejendom sine jorder samlet, så den kun kom til at bestå af en eller ganske få lodder. I matrikelarkivet findes en del udskiftningskort og udskiftningssager. Samlingen er dog langt fra komplet. Kortene findes dog nogenlunde jævnt fra hele landet, og man kan være heldig at støde på kort, der viser ejendomsstrukturen både før og efter udskiftningen. For udskiftningssagerne gør det samme sig gældende, dog er visse egne meget svagt repræsenteret, f.eks. Bornholm og nogle jyske amter. I mange tilfælde vil man dog kunne få hjælp andre steder med hensyn til udskiftningerne, idet udskiftningsforretningerne kan findes i landvæsenskommissionernes arkiv i amtsarkiverne på de respektive landsarkiver, hvor man måske også kan finde udskiftningskort. Af og til findes der også udskiftningskort på de lokalhistoriske arkiver.

Personnavne i matriklen

I mange tilfælde kan man dog også støtte sig til det personavnestof, der findes i matriklen. Fra opmålingen af rytterditrikterne, som vil blive omtalt senere, og frem til 1978, hvor man ophørte med at føre ejernavne af ressourcemæssige grunde, har ejer-/brugernavne været anført i protokollerne, og det kan i mange tilfælde være en hjælp til identifikation af en ejendom i forbindelse med udskiftningen. Meget ofte findes der på udskiftningskortene brugernavne

på de enkelte ejendomme, eller navnene er anført i et skema med nummer ud for navnet, svarende til nummeret på ejendommen. Mangler navnene helt på udskiftningskortet, har man mulighed for at identificere ejendommen ved hjælp af udskiftningsforretningen, hvor der som regel er gjort rede for, hvilke jorder, den enkelte ejendom består af, og hvem der er ejer/bruger af den.

Med hensyn til ejernavne er det jo sådan, at selv om man noterer alle de navne, man støder på ved gennemgangen af matriklen for en ejendom, kan man ikke være sikker på at få alle ejere med, idet en ejendom meget ofte er solgt, uden at der sker matrikulære ændringer. Her må man gå i skøde- og panteprotokollerne, hvor matriklen siden 1845 har dannet grundlag for registret og fra 1927 tingbogen, der også er opbygget med matrikelnummeret som indgang.

Stednavne

En anden gruppe navne, der har stor interesse i denne forbindelse, er stednavnene. Især på ældre kort findes en lang række navne både på de vange, som landsbyerne var inddelt i og de marker eller agre, som hver vang bestod af. Mange af disse navne har senere haft betydning for navngivningen af gårde, veje osv., og de siger i mange tilfælde en del om den pågældende lokalitet, f.eks. Gadekærstykkerne, Lerstykkerne og Tørvegravstykkerne, alle navne, der klart siger noget om beliggenheden, jordbunden og udnyttelsen af arealerne.

Topografi på ældre matrikelkort

En ting, der er en meget god hjælp ved udredningen af de historiske forhold og bedømmelsen af ejendommene, er den megen topografi, der findes på de ældre kort (rytterdistriktkort, udskiftningskort og en del håndtegnede matrikelkort, dvs. kort tegnet før 1925, hvor man begyndte at trykke matrikelkortene). Foruden ejendommenes grænser og nummer (i forbindelse med udskiftningen og senere matrikelnumre) var der signaturer for veje, vandløb, eng, hede, mose, skov, kæmpehøje mv. og på matrikelkortene også de vigtige boniteringstakster til bedømmelse af jordens kvalitet. Efter bortfaldet af hartkornet ophørte indtegningen af boniteringstaksterne på matrikelkortene fra 1966, hvor den systematiske omtegning af matrikelkortene begyndte. Ved omtegningen blev kortene for alle amter i Jylland med undtagelse af en del af Århus Amt fornyet, og også Bornholm fik helt nye kort. Da man begyndte at fremstille digitale kort, ophørte den manuelle omtegning.

Opmåling af rytterdistrikterne

Arbejder man med et ejerlav i et af de tidligere rytterdistrikter Antvorskov og Vordingborg, kan man komme længere tilbage, idet de opmålte kort stammer fra 1768-72.

Ved kgl. resolution af 26.4.1768 blev det bestemt, at hele landet skulle måles op, og man begyndte med to af rytterdistrikterne Antvorskov og Vordingborg. Man nåede at få målt hele Antvorskov og størstedelen af Vordingborg rytterdistrikt samt fire ejerlav i Søllerød Sogn, før opmålingen blev standset i 1772 af økonomiske grunde.

Til opmålingen blev de første økonomiske landmålere i øvrigt ansat, 12 landmålere og 12 assistenter. Til at lede opmålingen blev Thomas Bugge ansat som overlandmåler. Da opmålingerne skulle begynde, skulle alle de ansatte transporteres fra København til Slagelse, hvorfra landmålerne skulle udsendes til de sogne, de skulle måle. Til transporten af personale, instrumenter og personlig bagage fik hver landmåler og hans assistent tre hestevogne, og Thomas Bugge fik 2 hestevogne for sig selv. Man må forestille sig denne karavane på 38 hestevogne køre fra København til Slagelse. Det har været en vældig begivenhed.

Ryttergodskortene er en samling meget in-

teressante kort, fordi de viser ejedomssituationen før udskiftningen. Kortene, der omfatter et ejerlav, findes som regel i to eksemplarer, i hvert fald i Antvorskov distrikt, hvoraf det ene er benyttet som udskiftningskort, dvs. at man på et kort har situationen før og efter udskiftningen. Kortene viser de vange, som regel 3, landsbyerne var inddelt i, og hver vang har så forskellige agre, der igen er inddelt i en række åse, der er nummererede i overensstemmelse med den opmålingssituation, der svarer til det pågældende kort. I opmålingsprotokollerne er der anført mål (en længde og to bredder) for hver ås, og det er endvidere anført, hvem der er ejer og bruger af de enkelte åse. Nummereringen svarer altså ikke til matrikelnummeret, så man må bruge opmålingsprotokollen for at se, hvilke åse, der hørte til en bestemt ejendom.

Smukke originalkort

Rytterdistriktkortene er meget smukke kort med megen topografi. Foruden de tidligere omtalte elementer, er der bakkestreger, dvs. at der til dels er gjort rede for højdeforhold, noget der ellers ikke er medtaget på senere kort. Da taksterne først kommer på kortene i forbindelse med matrikuleringen, betyder det, at hvis man ønsker at kende noget til jordernes bonitet på ældre kort, må man sammenholde det ældre kort med matrikelkortet og se, hvor takstgrænserne går.

Målforholdet er ½ decimaltomme til 100 alen, dvs. 1:4000, som blev det gængse målforhold for stort set alle senere økonomiske kort, og som stadig gælder for størstedelen af de analoge matrikelkort i dag.

Et sted i landet er det så heldigt, at der findes kortmateriale, der er ældre end rytterkortene, nemlig fra udskiftningen af godset Bernstorff, der blev udskiftet i årene 1764-66. Det drejer sig her om de 3 landsbyer Ordrup, Gentofte og Vangede. Kortene fra denne udskiftning er indbundet i en fornem kortbog, der indeholder kort i 1:8000 over hele godset både før og efter udskiftningen, de enkelte landsbyer i 1:4000, også før og efter udskiftningen, og endelig specialkort i 1:2000 over de enkelte ejendomme, som de så ud efter udskiftningen.

Ældre materialer i Rigsarkivet

Hermed er mulighederne for at søge længere tilbage i matrikelarkivet udtømte. Ønsker man at bruge de ældre matrikler, hvortil der ikke findes kortmateriale, må undersøgelserne foregå i Rigsarkivet, der overtog alle de ældre matrikler i 1935.

Matrikulering af købstædernes bygrunde

1844-matriklen omfatter alle landsogne i hele landet og de tidligere købstæders markjorder. Bygrundene blev først opmålt og matrikuleret i henhold til lov af 11.2.1863 om den kommunale beskatning i købstæderne uden for København. Resultatet af opmålingen foreligger som kort i målforhold 1:800, dvs. fem gange så stort målforhold som for landsognene, og kortene udmærker sig ved at være forsynet med en nøjagtig bygningssituation fra opmålingstidspunktet, stort set i tiden 1865-75.

På samme måde, som man kan følge en ejendom tilbage i landdistrikterne, kan man følge bygrundenes ejendomme tilbage til omkring 1870 og oven i købet få en nøjagtig angivelse af bebyggelsens omfang.

Vil man søge længere tilbage i købstædernes historie, findes der i matrikelarkivet grundtakstkort for nogle købstæder, men materialet for købstæderne er i mange tilfælde meget begrænset. Der kan eventuelt være ældre materiale på landsarkiverne eller de lokalhistoriske arkiver.

København og Frederiksberg

De to hovedstadskommuner har hver deres eget matrikelvæsen, og der findes derfor ikke arkivalsk materiale i matrikelarkivet.

Undtagen herfra er dog nogle kort over de områder, der blev indlemmet i København 1901. Det er kort, der alle stammer fra 1800-tallet og tidligere. Fra Frederiksberg findes ingen kort i matrikelarkivet. Københavns matrikelvæsen varetages af Stadskonduktørembedet, der kan føres over 300 år tilbage. På Frederiksberg administreres matriklen af Stadslandinspektøren, der har kontor på rådhuset. Kontoret blev oprettet 1925, hvor matrikelvæsenet overgik fra det daværende matrikeldirektorat til kommunen ved stadslandinspektøren.

Forholdene i Sønderjylland

Hvad der er nævnt om ejendomsudviklingen i de foregående afsnit gælder ikke for Sønderjylland, otte sogne syd for Kolding, nogle områder ved Ribe og øen Ærø. Matrikulært har disse områder en særlig historie, idet de alle hørte til hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg, men da der i hertugdømmet Slesvig mellem Ribe og Tønder lå en række kongerigske enklaver, der hørte til kongeriget og havde kongerigsk administration, fik Danmark som erstatning for tabet af enklaverne de otte sogne syd for Kolding, nogle områder ved Ribe og øen Ærø. Med undtagelse af de kongerigske enklaver, der var blevet matrikuleret efter kongerisk mønster 1838-40, var det den gamle plovtalsmatrikel, der gjaldt i hertugdømmet Slesvig. Først efter 1864 blev der på preussisk initiativ udarbejdet en matrikel for alle tre hertugdømmer med nyopmålte kort i målforhold 1:2000. Ved genforeningen i 1920 overtog Danmark matriklen for Sønderjylland, og det er den, der er gældende i dag, dog noget modificeret, idet man søger at tilpasse den, så den kommer til at svare til den kongerigske matrikel.

Det skal dog nævnes, at de 8 sogne, områderne ved Ribe og Ærø blev matrikuleret efter kongerigsk mønster i årene 1865-67.

Ejendomshistorien i Sønderjylland må derfor udredes lidt anderledes end i det øvrige land, idet der først findes et fuldstændigt kortmateriale fra 1867. De sønderjyske kort er ikke umiddelbart læselige som de kongerigske matrikelkort, idet de sønderjyske kort ikke viser de enkelte ejendomme, men de parceller, som hver ejendom består af. Man må altså sammenholde kortene med artikelbøgerne (Mutterrollen), hvor der er anført hvilke parceller, der hører til en ejendom.

Et sted, det tidligere Haderslev Amt, er der dog mulighed for at få overblik over ejendomssituationen på kort på et tidligere tidspunkt. Da der i sidste halvdel af 1700-tallet blev en voksende utilfredshed med plovtalsmatriklen, nedsatte man i 1785 en kommission: Setzungskommissionen for Haderslev Amt, der skulle forsøge at udarbejde en ny matrikel. En lang række landsbyer blev opmålt, og kortene fra denne opmåling opbevares på landsarkivet i Åbenrå, hvor også hele det originale materiale fra den preussiske matrikulering af Sønderjylland i dag findes. - Setzungskommissionens arbejde gik efterhånden i stå, så der kom ikke nogen ny matrikel ud af arbejdet, den kom som nævnt først efter 1864. Imidlertid er kommissionens kort et vigtigt materiale i studiet af ejendomsstrukturen i slutningen af 1700-tallet. På landsarkivet findes også en række udskiftningskort fra Sønderjylland, som viser den nye jordfordeling. Kortene stammer fra samme periode som Setzungskommissionens kort.

Afslutning

Matrikelarkivets læsestue er åben mandag-fredag kl. 9-15 og kan besøges efter forudgående aftale på ☎ 35 87 55 08 før kl. 12 og ☎ 35 87 53 42 efter kl. 12. Adressen er Kort- og Matrikelstyrelsen, Rentemestervej 8, 2400 København NV.

Litteratur

Et udvalg af den righoldige litteratur om emnet:

1 Svend Balslev: Matrikelarkivet og den perso-

nalhistoriske forskning. Personalhistorisk Tidsskrift 1979.
2 Johs. Ewens: Matrikelarkivet. Fortid og Nutid, bind 17.
3 Lars N. Henningsen: Ejendomshistorie i Nordslesvig, 1983.
4 Landmålingsarkivet 1693 - 19. juli 1993. Udg. af Kort- og Matrikelstyrelsen 1993.
5 H.O. Nordlund: Matriklen og matrikelkortene som hjælpekilder ved lokalhistoriske undersøgelser. 1978.
6 V.E. Pedersen: Matrikelvæsen, 1951.
7 SLÆGTEN nr. 9, heri s. 41: Ejendomshistorie v/Anton Blaabjerg.

Slægtsforskeren og skønlitteraturen

"Der var engang en prins, han ville have sig en prinsesse, men det skulle være en rigtig prinsesse." - Ja, vi kender vel alle starten på H.C. Andersens eventyr "Prinsessen på ærten", der snart efter lader os se ind i de fine stuer og fornemme, hvilke problemer man der måtte slås med. Andre af fortidens eventyr og eventyrforfattere er af os alle læst med stor fornøjelse, og bagefter har vi vidst lidt mere om "livet i gamle dage", lidt mere om de trængsler, glæder og forhold, der herskede i hvert fald i forfatternes "verden".

Og hvorfor nu denne indledning i et blad, der normalt ikke beskæftiger sig med at "digte og skrive historier", men om at give ideer til at indsamle konkrete oplysninger og måske engang skrive "rigtig historie"? Ja, fordi vi i meget høj grad kan bruge forfatternes historier til at lære noget mere om vore egne forfædres og formødres tid, og dermed måske bedre blive i stand til at formidle vore indsamlede oplysninger videre til den undrende skare, der står udenfor vores kreds: der undres vildt og inderligt over, at vi gang på gang kan bruge en hel dag på nærmeste (fjerneste) arkiv; undres over, at selv små sparsomme oplysninger (dyrebare fund) kan bringe èn i ekstase; undres over, at man stadig gider blive ved!

I den store og mangfoldige verden af litteratur - udgiven og blandt andet tilgængelig via den danske biblioteksverden - har faglitteraturen fået sin helt naturlige plads. Et problem - stort eller lille - kan altid finde sin løsning ved, at man spørger nærmeste bibliotekar. Hun har garanteret en bog, hun kan slå op i og finde forklaringen på "Hvad er en strippe?" "Hvad er en inderste?" eller "Hvad er tamperdage?" Derudover ved vi alle, at *Find dine rødder* af Hans Worsøe bør ligge under ethvert juletræ, hvor en slægtsforsker "spirer" - den er uundværlig, når vi skal have hjælp til "Hvor finder jeg det?" - "Hvordan stiller jeg en tavle op?" - eller "Hvor ligger nærmeste landsarkiv?" Og *Lad os hige og søge i bøgerne* (SLÆGTENS temahæfte om litteraturmulighederne for slægtsforskere) er efterhånden kommet i et oplag på 2000 stk, så guiden rundt i faglitteraturen er også på mange slægtsforskeres materialehylde.

Men en helt anden, righoldig og særdeles anvendelig verden ligger og venter forude på enhver slægtsforsker - nemlig i vores store samling af skønlitteratur. En lang række nutidige forfattere er ved at gøre H.C. Andersen rangen stridig - ikke som verdensberømt eventyrforfatter, men som eminente penneførere, når det drejer sig om at skildre en tid, nogle forhold, nogle personer og nogle skæbner, som ligner det, vi forestiller os, har været vore forfædre/formødre til dels. Det kan ikke undgås, at vi engang imellem vender blikket indad, når en "formor, enke på 50 år med kro, fæstehus og 8 børn gifter sig med sognets ungkarl på 20" - hvordan har livet ikke formet sig for familien de næste 5 år, indtil hun døde, og han indgik nyt ægteskab med en jævnaldrende, der dermed blev stedmor til langt ældre børn!! Ja, det kan selvfølgelig være svært

altid at have "fantasi nok" til at afdække den lod, der er blevet disse vore forgængere til dels, og derfor er det rart, at mange forfattere efterhånden har fået øjnene op for de mange gruopvækkende "oplysninger", vi slægtsforskere med jævne mellemrum afdækker fra historien. Flere og flere romaner med "slægtshistorisk kerne" ser dagens lys, og ved læsning af disse er det ikke svært at få "vore egne" i tankerne. Engang mente jeg, at disse mange romaner kunne være sommerens måde at slægtsforske på, når arkivbesøg var umuliggjort af "det gode vejr", men som vejret de senere år har artet sig, bør man vel gøre det til en helårsbeskæftigelse at læse romaner. "En lang og trælsom vinter gik sin gang", da Helene Stranges *Sværkeslægten* fik lov at være med og samtidig på glimrende vis skildrede fæstebondens vilkår på Lolland-Falster-egnen, de unges "flugt til Amerika" og nye tiders indtog blandt bondebefolkningen. Jeg har ikke siden haft problemer med at forestille mig mine egnes lignende situationer! *Sværkeslægten* er måske den klassiske, men den har i de senere år fået følgeskab af *Kirsten Pedersdatter* af Erik Lau Jørgensen og Rigmor Christiansen Holdts seneste *Den glitrende ø*, hvor hun som efterkommer "overthere" forundres og undres så meget over de oplysninger om hendes forfædre her, at hun skriver den murstenstykke roman om hendes egen Kirsten Kristensdatter på Glænø i slutningen af 1700-tallet.

De kriminelle blandt vore forfædre bliver mesterligt beskrevet af Hans Lyngby Jepsen i *Else med en engels ansigt*, mens Lone Linck gør det ligeså godt i *Hvem leger bedst*. Et kik ind i hele anetavlens væld af personligheder og skæbner, som vi på en eller anden måde bærer rundt på i dag, skildres eminent godt af Gerd Rindel i *Nu*, mens det udenlandske islæt i anerækken kan hjælpes på vej af Albert Gabriel Jensens *Den svenske Kudsk* eller Ib Michaels *Den 12. rytter*.

Romanerne kan bruges til at give ens egne oplevelser/oplysninger "rum og klædedragt", men de kan bestemt også bruges til at give inspiration til en selv om at gøre ligeså. En stor del af vores omgivelser, familie, venner, bekendte, arbejdskolleger, må jo næsten dagligt lægge øre til vores fund af facts, men hvis de en dag fik de samme oplysninger serveret i en fin indpakning af kød og blød (inspireret af blandt andet romanlæsning), ville de sikkert stille sig mere lyttende/læsende an! Vi skylder vores forskning at gøre historien til historier!

I SLÆGTENs næste temahæfte, der bliver 3. reviderede udgave af *Lad os hige og søge i bøgerne*, vil denne gruppe bøger få en større plads end hidtil, således at den kan tages med på biblioteket og være med til at give stof til eftertanke, når den egentlige forskning er indstillet for en stund.

BØ

Tage Kaarsted: Godt klaret, Sofie! 12 historiske fortællinger.

142 s., 168 kr. Poul Kristensens Forlag. - Anmeldt af Jørgen Østergaard, Herning.

Når man som slægtsforsker sidder og slås med karrige kilder, kunne man måske lidt misunde historikere, der skriver om kendte folk og kan øse af enorme arkiver. Så store, at de fleste nok ville køre fast og i hvert fald ville have meget svært ved at bevare overblikket og følge en rød tråd.

En af dem, der mestrer det, er dr.phil. Tage Kaarsted, tidligere professor i historie ved Odense Universitet. Bag sig har han en anselig række fortrinlige bøger, ikke mindst om danske politikere med deres tid og miljø

skildret levende. For ikke at glemme et glimrende bind i Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie (af nogle kaldet Olsens Danmarkshistorie, fordi den er redigeret af rigsantikvar Olaf Olsen). Netop det binds periode, Danmark 1925-50, svulmer jo af arkivalier og kilder, tænk alene på, hvad der kommet af bøger om besættelsen.

Naturligvis har han også forsket i sin egen slægt, og nu har han glædet os med en bog *Godt klaret, Sofie!* med 12 historier fra denne slægt, god som inspiration for dem, der i al beskedenhed søger egne rødder. Først og fremmest, fordi han gør det klart, at det er en kliche at tale om "almindelige mennesker", for når kyndige historikere kommer til, viser det sig jo, at de ikke var så almindelige endda. Dertil kommer, at behandlingen af stoffet kan danne forbillede for, hvordan tørre arkivalske oplysninger kan gøres levende og sættes ind i en større sammenhæng.

Som han selv siger i forordet: "Kirkebøgerne, folketællingerne og tingbøgerne indeholder oftest oplysninger, der er stereotype, og som kun synes egnede til at sætte i en anetavle, hvis rubrikker råber på liv. Bag navnene er mennesker, ofte skæbner, og undertiden skjuler et drama sig i arkivpakken. Ethvert menneskes livshistorie udsiger noget om datidens forhold og ofte noget væsentligt. Hensigten med disse 12 fortællinger er at vise, at det lønner sig at dykke ned i kilderne, fordi man ofte kan komme om bag ved de nøgterne data og få svar på spørgsmål om, hvad de tænkte, troede og gjorde - kort sagt, hvem de var. Derved bliver vi måske også klogere på, hvem vi selv er."

Som slægtsforsker ved man, at det i de fleste tilfælde ikke er muligt at komme længere tilbage end midten af 1700-tallet på grund af manglende kilder. Her begynder Tage Kaarsted da også selv med en munter, men uheldig tømrer, Jürgen Heinrich Meyer, formentlig født i Bremen 1750, det er alt, hvad man ved om hans herkomst. Han drog i 1769 til København, det år, den sidste ulv blev skudt i Danmark, og året for den første folketælling. Ud herfra går turen op gennem de følgende 200 år, hvor man kommer vidt omkring i landet og i den samtidige historie, der afspejler sig i slægtens livs- og levevilkår. Kulturhistorie uden store falbelader eller billige virkemidler og med et muntert glimt i øjet.

Gode kildehenvisninger får os til at få øje på steder, man ikke havde tænkt på, og at der skulle man måske også lige kigge. Og oplysninger fra de kilder, vi alle kender, behandles på en måde, der kan læres af, uden for mange opremsninger fra skifter f. eks. og alt sat i større sammenhæng. Men han kunne nu godt have lavet den oversigts-tavle, som vi selv ikke kan lade være at lave.

Historieprofessoren har også mødt den reaktion, mangen slægtsforsker har været ude for hos efterslægt, at en historie ikke burde være røbet. Han kom på sporet af en formoder, der forlod mand og tre små børn for at flytte sammen med en kvindekær skolelærer; hun vendte dog senere tilbage. Det var totalt ubekendt for familien. "Ikke alle var tilfredse med, at jeg skrev om sagen," fortæller Kaarsted. "Da min far og jeg ville se den vægelsindede Hannes gravsted på Vinderslev kirkegård, var gravstenen borte. Graveren fortalte, at en af min fars fætre havde fjernet og sønderslået, hvad han fandt, jeg havde forvandlet til en skamstøtte."

Bogens titel er hans kommentar til en tip--tip-oldemor, som i de svære år efter statsbankerotten 1813 reddede familiens økonomi, renommé og fortsatte trivsel ved at blive selvstændig erhvervsdrivende. - Det frister til at hilse hans fortræffelige bog med et: Godt klaret, Tage!

Slægterne Benzon og Hauchs rødder i Ribe

af Ejnar C. Larsen, Hvalpsundvej 19, Hornum, 9600 Aars ☎ 98 66 11 44.

Disse senere adelige familier har ikke blot det til fælles, at de stammer fra kendte borgerslægter i Ribe, men også, at *Danmarks Adels Aarbog* kun ufuldstændigt gør rede for deres rødder i Ribe.

Benzon

Når adelsårbogen[1] hævder, at ophavet til de adelige familier Benzon, Bent Hansen (c.1540-1622) i Randers, var søn af Hans Bentsen (født 1510/15) og Anne Bang, og bedstefaderen være Bent Bentsen, købmand i Hamborg gift med Catharine Wandsbeck, så ser det besnærende ud, men det er ikke rigtigt. Det baseres tilsyneladende på noter til Peder Lassens Fundationer[2], som imidlertid er nedskrevet så meget senere, at der må være sket en erindringsforskydning. De bevarede og ret omfattende arkivalier fra Ribe nævner aldrig en Hans Bentsen. Ved eftersyn i tilgængelig litteratur om Hamborg-borgere[3] findes de angivne personer heller ikke.

For at adelsårbogens angivelse om Bent Hansens oprindelse skulle være korrekt, måtte der være 2 mænd samtidig i Randers med navnet Bent Hansen, idet vi ved fra Vejle kirkeregnskab[4], at der i 1602 var en Bent Hansen, borger i Randers, som var søn af borger i Ribe, Hans Sørensen, og muligvis dennes kone, Usse, som vi ved, var hans enke. Hans Sørensen har dog muligvis været gift 2 gange, og det kan derved være en anden, der er mor til nogle af de kendte søskende. En gennemgang af alle tilgængelige arkivalier fra Randers i den pågældende periode[5] nævner imidlertid kun een Bent Hansen. Nu er det så heldigt, at vi har egenhændige navnetræk af Bent Hansen i Randers[6] og af den Bent Hansen, som vi ved, var søn af Hans Sørensen i Ribe[4]. De gengives her. De afviger en del fra hinanden, men min bedømmelse er, at der er sådanne fællestræk, så de må stamme fra samme hånd.

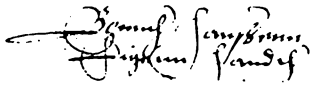

3.12.1602: Bennd Hanssenn - Eigenn Hand; han var bevisligt søn af Hans Sørensen i Ribe.

15.7.1605: Bend Hanss - Eigenn Hand; Randersborgeren, der blev stamfar til Benzon-slægterne.

I flg. opstilling er summarisk gjort rede for Bent Hansens søskende, som de kendes fra Vejle kirkeregnskab og andre primærkilder.

Hans Sørensen, borger i Ribe, d.c.1565 (bror til Søren Sørensen, g.m. en datter af borgm. i Ribe, Peder Thomsen). G.m. Usse, d.c.1573. 7 børn: 1-7:

1 Søren Hansen, 1602 borger i Ribe.
2 Maren H., d.1602 uden børn. G.1.g.m. borgm. i Vejle, Clemend Sørensen, f.1513 i Ribe, d.1584 i Vejle. G.2.g.m. borgm. i Vejle, Henrik Dytmer, begr.17.1.1627.
3 Kirsten H. G.25.11.1571 m. Christen Nielsen, borger i Ribe. Barn: 8.
4 Bent H., borger i Randers, ophav til de adelige slægter Benzon.
5 Niels H., borger i Horsens.
6 Niels H., borger i Vejle (ikke identisk med rådmanden af samme navn). Børn: 9-11.
7 Lene H., begr.1629 i Vejle Kirke. G.m. Jens Pors, borgm. i Horsens. Barn: 12.

Barn af 3:

8 Niels Christensen, borger i Randers.

Børn af 6:

9 Hans Nielsen, borger i Vejle.
10 Niels N., borger i Bergen i Norge.
11 Usse N., begr.13.6.1624 i Vejle Kirke. G.m. Egbert Hacke, d.c.1605 uden børn.

Barn af 7:

12 Tøger Jensen Pors.

Utrykte kilder:
- Ribe tingbøger: Nr.1 (1561) fol.87; nr.2 (1563-71) fol.100 og 109; nr.5 (1569-71) fol.35; nr. 6 (1571-73) fol.165, 202 og 252b; nr. 7 (1573-75) fol.27 og 29; nr.8 (1575-76) fol. 60b og 153, nr. 16 (1584) fol.108b; nr. 48 (1616) datoerne 17.7., 25.9., 2.10. og 3.10.
- Vejle tingbøger 1.7. og 8.7.1624 samt 9.2.1626.
- Vejle skiftebreve, B.69-269, nr.38.
- Vejle kirkeregnskaber, C.622-1, fol.26, 32, 32b, 34b, 123b og 126.

Hans Sørensen var en velhavende borger i Ribe, der boede på byens bedste strøg, Nederdammen, hvor nu nr. 33 ligger. Huset var i 3 etager og et veludstyret hjem, som i 1561 blev vurderet til 1200 daler[7]. Hans Sørensen hørte til byens øverste lag, var i alt fald i en årrække blandt dens største skatteydere. Han drev købmandshandel, men må nok have været uheldig, idet årsagen til ovennævnte vurdering var, at han skyldte Claus Sehested til Spandetgård 3560 mark lybsk. I 1569 måtte Usse sælge huset til Mourits Podebusk og flytte til en mere beskeden bolig. Da hun døde, fragik hendes arvinger arv og gæld[8]. Familiens sammensætning fremgår bl.a. da søskende til borgmester i Vejle, Clemend Sørensens enke Maren Hansdatter 3.12. 1602 gav deres tilslutning til Marens testamentariske gave, et hus, til kirken i Vejle[4]. Familiens øvrige relationer fremgår af de ved opstillingen angivne utrykte kilder.

Man ser også Bent Hansen anført som borgmester[9]. Det kan man heller ikke finde bekræftelse på i primærkilderne[10].

Der er derfor al mulig grund til at tro, at Bent Hansen er født i Ribe, som hans epitafium angiver, og ikke som adelsårbogen har: "i omegnen af Ribe". Det kan måske virke påfaldende, at ingen af Bent Hansens børn er opkaldt Søren eller Usse, men da - if. adelsårbogen - 3 sønner og 3 døtre er ukendte, kan det vel være her imellem, vi skal finde de "manglende" børn, Søren og Usse.

Hauch

Det adlede medlem af slægten var general Andreas Hauch (1708-82), som det fremgår af *Dansk Adels Aarbog* og *Dansk biografisk Leksikon*. Han var søn af Jørgen Hauch (1639-1709). Denne sidste var den Jørgen, vi har på oversigten, som søn af guldsmed i Ribe, Johannes Caspersen Hauch, der vist var født i Tyskland og boede på Nederdammen i Ribe. At han hed Caspersen, fremgår af Ribe tingbog 25.11.1643.

Johannes Caspersen[a] Hauch, 1589-1659[a], guldsmed i Ribe, gift med Anne Jensdatter (Klyne), 1605-1659, datter af Jens Andersen Guldsmed og Lisbeth Andersdatter (Klyne). 12 Børn: 1-12:
1 Barbara Johannesd. Hauch, f.1630[b].
2 Lyderich J.H., f.1.2.1632[b].
3 Knud J.H., f.27.9.1634[b], ikke nævnt i tingbogen 1670, se nedenfor.
4 Lisbeth J.H., f.24.1.1637[b].
5 Jørgen J.H., f.1639, d.4.1.1709 på Holtum Kærgaard i Sindbjerg Sogn[b].
6 Kierstin J.H., f.30.11.1643[b], ikke nævnt i tingbogen 1670.
7 Anne J.H., f.29.7.1645[b].
Iflg. Ribe tingbog 81, 22.9. og 8.12.1670 hørte flg. tillige til flokken:
8 Anders.
9 Casper.
10 Christopher.
11 Dorthe.
12 Mette. G.m. Jørgen Mikkelsen i Horsens,

Kilder:
a Ole Degn: Rig og fattig i Ribe, 1981. Ribe tingbog 25.11.1643, fol.126.
b Th. Hauch Fausbøll: To Hauch'ske Slægtebøger. Personalhistoriske Samlinger, bd.1, 1906, s. 7ff og 29ff.

Adelsårbogen opstiller Johannes Hauchs børn i rækkefølge ud fra tesen om, at den ældste søn skulle være opkaldt efter sin morfaders fader. Det turde være et forkert udgangspunkt, når man ved, at det almindelige i de tider var at opkalde sin ældste søn efter enten dennes morfader eller farfader.

Da der ikke er plads til at indføje nogen børn imellem de, hvis fødselsår vi kender, og det iøvrigt ville være mærkeligt, at nogle i den periode skulle være udeladt i familiens opgivelser, må alle de, som kun anføres i tingbogen, være født før de med kendt fødselsår, idet i alt fald Casper og Anders må høre til de tidligst opkaldte. Man ville normalt vente, at ældste søn hed Jens eller Casper. Det er muligt, at man har undladt at opkalde efter Jens Andersen pga. dennes uheldige skæbne, jf. nedenfor. Den ældste søn er derfor mest sandsynligt Casper. Mit bud vil være, at næstældste søn er Anders, opkaldt efter sin moders farfar. Sønnen, Christopher, kunne være opkaldt efter sin faders farfar. Sønnen, Lyderich, (det er det samme som Lydick eller det danske Ludvig) må være opkaldt efter sin moders farfars far. Sønnerne, Knud og Jørgen, har jeg ingen bud på. Pigerne er vanskeligere at placere. For Dorte, som ikke kan være identisk med Kierstin således som adelsårbogen angiver, og Mette, kan jeg ikke se nogen klar opkaldelse. Lisbeth derimod må være opkaldt efter sin mormor og normalt ældste og næstældste pige. Da Barbara kommer før Lisbeth, må man antage, at hun er opkaldt efter sin moders mormor. Eventuelle børn døde før voksenalder kan bringe uorden i regnskabet.

De trykte kilder forbigår mere eller mindre guldsmedens kone og hendes aner. De var ellers ganske interessante.

Anne Jensdatter Klynes forældre var borger i Ribe, Jens Andersen Guldsmed, (som vist ikke var guldsmed, men blot af guldsmedeslægt) gift 8.7.1604 med Lisbeth Andersdatter Klyne (6.12.1585-1.9. 1659). Jens formodes død 1647 efter, at han i 1625 måtte flygte ud af byen, fordi han havde dræbt sin broder, Hans, i et slagsmål. Lisbeth og Jens boede Sortebrødregade 16, matr.nr. 28.

Jens Andersens forældre var Anders Lydichsen Guldsmed (c.1540-7.12.1612) og Karen Christensdatter (død mellem 11.11 og 18.12.1624).

Anders Lydicksen Guldsmeds forældre var Lydick Guldsmed (død 1551) og Karen Madsdatter (død efter 1585). De boede i Nederdammen 28, matr.nr. 6.

Lisbeth Andersdatter Klyne var datter af rådmand i Ribe, Anders Sørensen Klyne (16.11.1551-4.5.1598), gift 29.6.1572 med Kirstine Lauridsdatter (c.25.11.1552-17.10.1634), fra 1577 bosat i hans faders hus, Nederdammen 23, matr.nr. 473.

Anders Sørensen Klynes forældre var borgmester i Ribe, Søren Jacobsen Stage (c.1509-20.6.1577), gift 1537 med Anne Sørensdatter Klyne (1519-13.6.1575), Nederdammen 23, matr.nr. 473.

Karen Christensdatters forældre var borger i Ribe, Christen Madsen (død før 14.12.1580) og dennes første kone, Maren (død før 1569).

Kirstine Lauridsdatters forældre var borgmester i Ribe, Laurids Tøgersen (1517-1.1.1594) og dennes første kone, gift 1649, Karen Jensdatter Varder (1505-1570). De boede i Storegade ved Torvet i den ejendom, han byggede, og som nu huser Hotel Dagmar.

Anne Sørensdatter Klyne var datter af rådmand i Ribe, Søren Nielsen Klyne, (død før 1545) og Dorete (død i 1557 efter 7.5.).

Laurids Tøgersens forældre var en borger i Ribe ved navn Tøger og dennes kone, Maren Bentsdatter (c.1483-10.12.1579) også kaldt Maren Arckis, fordi hendes anden mand hed Niels Arck (død før 1568).

Karen Jensdatter var datter af præsten ved Sct. Katharine Kirke i Ribe, Jens Christensen Varder (død 1547). Moderen er ukendt. - Jens Christensen Varder var søn af borgmester i Varde, Christjern Nielsen.

Noter:

1 Danmarks Adels Aarbog 1937, s. 7.

2 Fundationer paa de Legata, som ere stiftede af Peder Lasson, Justice-Raad, Assessor og Referendarius i Høyeste-Ret, I.V.L. samt hans Liv og Levnet. Udgiven af hans Broders-Sønne-Søn Tycho de Hofman 1743.
3 Georg F. Buek: Genealogische und biographischen Notitzen über die seit der Reformation verstorbenn hamburgischen Bürgermeister. Hamburg 1840, og samme forfatter: Die hamburgischen Oberalten, ihre bürgerliche Wirksamkeit und ihre Familien, Hamburg 1857.
4 Vejle Kirkes regnskab i Kirkeinspektionsarkivet, LAV, C.622-1, fol. 26.
5 Randers Rådstuearkiv: Byskatte- og jordskyldsbog 1598, LAV, D.21-411; Markbøger 1609-1740, LAV, D.21-1138; Skatterestancer 1514-1660, LAV, D.21-110 og Forpligtsbog 1526-1609, LAV, D.21-151.
6 Ovennævnte Forpligtsbog, fol. 193: 15.7. 1605. Her kaldes han borger, altså hverken borgmester eller rådmand.
7 Ribe tingbog nr. 1, 1561, fol. 87, og Danske Magazin 5. rk. 4. bd. s. 80.
8 Ribe tingbog 1573-75, fol. 27 og 29.
9 Note 2 og Dansk biografisk Leksikon under Niels Benzon (1609-74).
10 Randers Rådstuedombog 1605-26, LAV, D.21-13, angiver ved hver samling, hvem der var borgmester og rådmænd. Bent Hansen er aldrig set her. Heller ikke i rådstuebogen 1586-92, LAV, D.21-3 findes han som borgmester eller rådmand.

LAV: forkortelse for Landsarkivet i Viborg.

Nyt fra Statens Arkiver

Som refereret fra SSFs årsmøde (s. 6) meddelte landsarkivar Chr.R. Jansen, Viborg, at kopispredningsudvalget under Statens Arkiver har modtaget meddelelse fra ministeriet om, at den første bevilling er i hus til sikring af udvekslingen mellem Statens Arkiver af mikrokort af alle de mest benyttede arkivalier. - Hertil føjer **Landsarkivet for Nørrejylland** flg., som til dels også angår landsarkiverne i Odense og Aabenraa:

Mikrokort

Hvilke nyheder er der på mikrokortområdet? Dette spørgsmål stilles af rigtig mange, når de henvender sig til landsarkiverne.

"Mikrokortkatalog. Kirkebøger i Landsarkivet for Fyn" hedder den nyeste oversigt over mikrokort. Foreløbig fotograferes kirkebøgerne for sognene i det gamle Odense amt, og kataloget indeholder til en begyndelse Båg, Lunde, Skam, Skovby og Vends herreder. Mikrokortene fremstilles på Landsarkivet for Nørrejylland, og herfra ekspederes også direkte til kunderne de bestillinger, som indgår til landsarkivet i Odense.

Mikrokortkataloger er fra 1. maj steget til 75 kr. gældende de to for Nørrejylland, det fynske og det kommende sønderjyske.

De sønderjyske kirkebøger er også optaget på mikrokort. Et katalog er under udarbejdelse, men der er ikke noget i vejen for, at man ved henvendelse til landsarkivet i Aabenraa kan bestille kort allerede nu. - Landsarkivet i Aabenraa har foretaget fotograferingsarbejdet, men ekspeditionen sker gennem landsarkivet i Viborg.

De sønderjyske kirkebøger er nedfotograferet 31 gange, de nørrejyske og fynske 25 gange, og Landsarkivet i København fremstiller mikrokort med en reduktion på kun 21. - Derfor får man på sit læseapparat, hvis ikke linsen kan skiftes, varierende skriftstørrelser på skærmen.

Også Erhvervsarkivet er gået i gang med mikrokortfremstilling. Her er det nok Landhusholdningsselskabets brevjournaler, kopibøger, medaljeregnskaber og præmielister, der har størst interesse. Dette spændende materiale vil der også senere komme en oversigt over.

Landsarkivet i Viborg er startet på mikrofilmning af godsskifteprotokollerne; foreløbigt sælges mikrokort af protokollerne fra de gamle amter Hjørring og Thisted, altså Vendsyssel, Thy og Mors.

Ombygning i Viborg

Som bekendt ændres forholdene drastisk i år. Ekcerserhuset er allerede taget i brug som magasin, og i oktober åbnes den udvidede læsesal. Her bliver der 84 siddepladser (med mikrokortlæseapparater), 3 terminalborde og 4 ståpladser, hvortil kommer en filmlæsesal med 20 pladser, i alt 111 pladser. På etagen over den nuv. læsesal indrettes bl.a. cafeteria, udstillingslokale, foredragssal og bibliotek. - Og i nordenden forbindes etagerne med en elevator; vi må så håbe, at handicappede/gangbesværede sikres bekvem adgang til elevatoren!

Midlertidig læsesal

Den har siden 1. juni været åben i en pavillon på parkeringspladsen nord for den sorte magasinbygning, og den rummer frokoststue, toilet og læsesal med 35 pladser. Her findes alle arkivets registraturer og de nødvendigste håndbøger; fra kopilæsesalen findes folketællingerne, hvorimod kirkebøgerne fra før 1814 bestilles i lighed med de nyere. - Arkivet meddeler, at ekspeditionstiden sikkert blivere længere end før, og at visse arkivalier periodisk vil være utilgængelige. - Men foreløbig lever nødlæsesalen fuldt ud op til forventningerne!

Pladserne kan reserveres uden hensyn til gæstens bopæl. En og samme person gæst kan fra den 1. i hver måned på ☎ 86 62 17 88 reservere 10 dage i næstfølgende kalendermåned; fra 1. juli reserveres pladser i august og fra 1. aug. i september osv. - Ubenyttet reservation bortfalder kl. 9.30.

Landsarkivet i København lukkes!

Under udskiftning af arkivets tag er der konstateret problemer ved el-installationerne, hvis udskiftning kræver fjernelse af arkivets asbestlofter.

Efter de foreløbige tidsplaner lukkes ***mikrofilmlæsesalen fra fredag 8. juli til slutningen af november*** og ***hovedlæsesalen fra fredag 26. august til slutningen af november***. - Ændringer af datoer kan forudses og spørgsmål herom besvares dagligt kl. 9-15 på ☎ 31 39 35 20.

Landsarkivet for Sønderjylland

Som nævnt under *mikrokort* sælges kopier af de sønderjyske kirkebøger, hovedministerialbøgerne, af landsarkivet i Viborg.

For forskere med aner syd for den nuv. dansk-tyske grænse er det bekvemt, at arkivet i Aabenraa har kopier på mikrokort af kirkebøgerne fra Flensborg, og at der i samarbejde med det lokalhistoriske arkiv i Tønder i disse år oparbejdes en samling af kopier af kirkebøger fra mange af sognene i det nordlige Sydslesvig.

Landsarkivet modtog ved grev Schacks afrejse hele godsarkivet, 150 m, fra Schackenborg. - Landsarkivet har nu en udskrift på papir af både fortsættelsen af Olav Christensens fortegnelse over landsarkivets manuskriptsamling, 700 titler, og af oversigten over 12-1400 privatarkiver.

Rigsarkivet

I januar blev den nye læsesal i Provianthuset taget i brug med 44 pladser på hovedlæsesalen, 14 i pc-læsesalen og 50 i filmlæsesalen, tilsammen 108 pladser. Rammerne er smagfulde, lyse og venlige lokaler, men specielt på filmlæsesalen generes man af dårligt indeklima (fugt, varme og for kraftigt lys over læseapparaterne). Fugtproblemerne søges afhjulpet ved bl.a. omfangsdræn, men klimaanlæg kan blive nødvendig; måske kan også de handicappedes adgangsforhold forbedres ved en senere lejlighed. - Positivt er det, at man nu selv både

kan reservere arkivalier og selv kopiere nogle af disse.

Et ny, kortfattet vejledningsserie: Rigsarkivet informerer. Den første pjece behandler *Folketællinger 1769-1940* (hvoraf de nyeste, 1916, -21, -25, -30 og -40, kan benyttes med særlig tilladelse), og den anden *Private personarkiver*; begge er færdige. - Og senere på året følger en kortfattet vejledning vedr. slægtsforskning på Rigsarkivet.

Erhvervsarkivet

Nu er også bind 2 af en planlagt 4-binds oversigt(guide) over arkivets samlinger og hjælpemidler udsendt. I bd. 1, der udkom 1991, var beskrevet 1.500 arkiver fra landbrug, industri og håndværk. Bd. 2 oplyser om c.2.700 arkiver fra virksomheder for en gros og detailhandel, restaurations- og hotelbranchen samt transportsektionen. De 2 flg. bd. vil tilsvarende orientere om arkiver fra finanssektoren, liberale erhverv og erhvervsorganisationerne samt de øvrige arkiver (bl.a. Århus Kommunes arkiver) og de hjælpemidler, der findes på Erhvervsarkivet. - Både bd. 1 og 2 koster hver 150 kr. + forsendelse.

På Erhvervsarkivet findes nu mikrokort-kopier af kirkebøgerne intil 1891 for det allermeste af Århus Stift. Dog mangler endnu den nordlige samt den sydvestlige del (Mariager- og Hobro-egnen samt Nr. Snede- og Horsens-egnen).

AB

Mindre meddelelser

Arkivvejviser 1994

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) har også i år udgivet en vejviser med adresser, åbningstider, ledere og telefonnumre på organisationens mange lokalhistoriske arkiver ud over hele landet. - Publikationen er på knap 130 sider, A5, og kan købes for 158,75 kr. hos SLAs sekretariat Enghavevej 235, 7100 Vejle.

Selve fortegnelsen over SLAs medlemsarkiver fylder 60 sider. Hertil kommer adresser på div. arkiver, biblioteker og organisationer samt registre. - En god og nyttig bog, når man vil besøge lokalarkiver.

Dansk Historisk Fællesråd, rettere D.H. Fællesforening udgav i sin tid Historisk Vejviser. Det ville være rart, hvis denne publikation atter kunne udkomme med oplysninger om alle DHFs medlemsorganisationer. - En sådan publikation må kunne fremstilles til knap så høj en pris. Det kunne evt. overvejes, om ikke en udgivelse hvert andet ville dække de flestes behov.

Hvidovre kirkebog

Lokalarkivet i Hvidovre udgiver til september den ældste del af sognets kirkebog, nemlig årene 1747-77, med indførsler om beboerne i Vigerslev, Valby og Hvidovre.

Bogen - med grundige registre - er på 350 sider, koster 125 kr. + forsendelse og kan fra 1. september 1994 rekvireres på Hvidovre Kommunes Lokalarkiv, Medborgerhuset, Hvidovrevej 280, 2650 Hvidovre ☎ 31 78 02 22, att. Poul Sverrild.

"Vendelbo-arkivet"

På Vendsyssel Historiske Museum i Hjørring blev der i foråret 1994 afleveret og opstillet et arkiv, der er af stor værdi for slægtsforskere i Vendsyssel. Giveren er den nu 80-årige tidligere postmester, Tage Marcmann Sørensen, der igennem et langt liv som slægtsforsker har registreret oplysninger om vendelboere fra aviser, fagblade, tidsskrifter, kirkebøger, slægtstavler, breve, aftægtskontrakter og alle andre tænkelige og utænkelige kilder. Om 112.530 vendelboer født før 1925 er der skrevet kartotekskort -

110 arkivkasser - og disse er nu tilgængelige på arkivet i Hjørring.

I den forbindelse skal det nævnes, at man i flere år på Lokalhistorisk Arkiv for Aalborg Kommune har kunnet benytte et lignende arkiv over himmerlændinge, kaldet "Gravesens kartotek", lavet af den nu 86-årige Jens Gravesen, der i de sidste 15 år har registreret personer fra 40 himmerlandske sogne på kartotekskort.

Familien Falk-Jensen

Lokalhistorisk Arkiv for Herfølge-Sædder Sogne meddeler, at et omfattende materiale, fotos, breve og andre papirer vedr. familiens forskellige grene er modtaget fra Povl Falk-Jensen, Lendemosevej 6 B, 2.th., 2850 Nærum.

Oplysninger om mormoner søges

Den danske mormon-udvandring startede 1852 og fortsatte de næste hundrede år.

Breve, dagbøger, levnedsbeskrivelser, fotos, omtale i slægten, avisomtale, beretninger og røverhistorier m.m. efterlyses. - Tilsvarende materiale om mormoner, som ikke udvandrede, har lige så stor interesse. - Henvisninger til omtale af mormoner i retsprotokoller og aviser mv. modtages med taknemmelighed. - Udgifter til affotografering, kopiering, porto m.m. betales.

På forhånd tak.

Henning Kiilerich, Søbredden 47, Svogerslev, 4000 Roskilde ☎ 46 38 40 80.

Lyngby Sogn i Himmerland

27 mikrokort med sognets kirkebog 1813-92 sælges. - Henrik Skals, Sandgaardsvej 19, 6880 Tarm ☎ 97 37 12 15.

Min oldefar var tolder...

Zise - Told- og Skattehistorisk Tidsskrift har i 16. årg. 1993, nr. 2 og 3 bragt et par meget interessante indlæg, som slægtsforskere her skal gøres opmærksom på.

Med nævnte overskrift har Otto Madsen i nr. 2 skrevet en *vejledning for slægtsforskere, toldhistorikere og andet godtfolk i jagten på Etatens personale gennem 300 år.* Artiklen er på ikke færre end 35 sider og fortæller om problemerne med at finde oplysninger om Toldetatens personale - fra top til bund - i de forskellige arkiver.

Forfatteren fortsætter i nr. 3 med *Fortegnelse og Toldetatens Titler*. På 50 sider, leksikalt opbygget, fortælles grundigt om alle de "grader", etatens ansatte var inddelt i.

Temahæfter - Som tillæg til SLÆGTEN - uden for abonnement - er flg. udgivet:

Slægtsforskning - din danmarkshistorie. (ISBN 87-985-050-0-9) Pjece på 12 sider, der introducerer slægtsforskning for begyndere, forklarer bl.a. grundbegreber, orienterer om gotisk skrift og fortæller, hvor på biblioteket bøger for slægtsforskere findes; hertil kommer en aktuel adresseliste omfattende bl.a. de statslige arkiver og de slægtshistoriske foreninger, både i SSF og udenfor.

Stykpris: 5 kr., rabatpris ved køb af 40 og 100 stk. henholdsvis 4 og 3 kr.

Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne! (ISBN 87-984-484-3-9) Litteraturliste tilegnet Hans H. Worsøe på 60 årsdagen 11.11. 1992. Hæftets 24 sider fortæller om den righoldige litteratur for slægtsforskere. - 2. udgave fra 1993 udvidet med 60 titler!

Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmand. (ISBN 87-984-484-0-4) Temahæfte tilegnet SSFs daværende formand (1988-93) Ingvar Musaeus på 70 årsdagen 28.3.1993. - På 20 sider fortælles om den store sognefogedforordning 1791 og om denne lokale myndighedspersons arbejdsområder. Desuden op-

lysninger om hvervet som lægdsmand samt om Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Slægtsforskere: Lad os vedgå arv og gæld! (ISBN 87-984-484-6-3) Temahæfte tilegnet SSFs første formand (1981-88), nu afdøde S.E. Sørensen på 70 årsdagen 30.7.1993. - Et hjælpemiddel til studiet af skifter. De 26 sider indeholder 18 sider ordliste med forklaring på mange af skifternes gamle ord og begreber, dertil Sørensens egen artikel om afholdelse af skifte, en oversigt over de myndigheder, der afholdt skifter, og en litteraturliste.

Slægtsforskerens: I hvilket herred ligger sognet? (ISBN 87-984-484-5-5) Et hurtigt hjælpemiddel, når man skal fra kirkebogens nøgterne oplysninger om fødsel, vielse og død til bl.a. folketællingens øjebliksbillede af husstanden. - En alfabetisk liste over alle danske sognes herredsmæssige beliggenhed i forrige århundrede følges af en liste over herredernes fordeling på amter.

Slægtsforskere: Lad os stå vagt og værne! (ISBN 87-984-484-9-8) Temahæfte på ikke mindre end 40 sider med militære emner, f.eks. lægdsruller og lægdsrulleforkortelser, det militære sprog, introduktion til Forsvarets Arkiver, krigsdeltagermedaljer mv.

Prisen for sidstnævnte 5 temahæfter er 15 kr. pr. stk. i løssalg; rabatpris ved køb af mindst 15 og 40 stk. henholdsvis 8 og 6 kr. - Alle priser er excl. forsendelse.

Hvervepjece
Grøn pjece med Danmarkskort og oplysninger om SSF og medlemsforeningerne rekvireres gratis hos ekspeditionen i det ønskede antal. - Portoudgifter betales.

Undervisere: Lån Bauers kalender!

"3. Søndag efter Trinitatis 1749 blev et Barn baaret til Daaben" eller "Skt. Hans Dag 1801 jordedes N.N." - vi kender det vist alle sammen: præsten vil ikke datere ordentligt, og hvad gør man så? For man kan da ikke have sådanne oplysninger stående i en slægtsbog! Jo, det kan man godt, men det er nu rart nok alligevel at vide, "hvornår var det nu helt præcist". Til det brug har man igennem mange år anvendt *Bauers Kalender*, der senest er kommet i en smuk grøn lærredsindbinding. Men hvordan bruger man bogen, så de "rigtige datoer" kommer frem?

Ja, SLÆGTEN har til formålet indkøbt 24 stk. kalendere, der kan lånes af landets undervisere i slægtsforskning. Sammen med kalenderne vedlægges et sæt vejledning til opslag (2 sider) samt 1 sæt opgaver, som man kan prøve kræfter med efter vejledningen (1 side + facitliste), således at fremtidens slægtsforskere kan blive fortrolige med dette meget nyttige redskab. Bøgerne kan lånes 1 uge ved henvendelse til SLÆGTENs ekspedition.

BØ